

De Nederlandse retailmarkt voor plantaardige voeding

Resultaten 2021-2023 en eerste trends 2024

Samenvatting

Dit rapport beschrijft de trends in de Nederlandse retailmarkt voor zes categorieën plantaardige producten (vlees, melk en drinks, kaas, yoghurt, desserts, en room) over de jaren 2021 tot en met 2023, op basis van gegevens van Circana. Tevens biedt het rapport een eerste analyse van de marktontwikkelingen in 2024.

In 2023 was de Nederlandse retailmarkt voor plantaardige voeding **309 miljoen euro** waard.

Tussen 2021 en 2023 steeg de totale jaaromzet van plantaardige voeding in Nederland met **1.8%**.

Tussen 2021 en 2023 daalde het totaal aantal verkochte verpakkingen van plantaardige voedingsmiddelen¹ in Nederland met **1%**.

Na de sterke groei in voorgaande jaren signaleert dit rapport tekenen van vertraging te midden van prijsstijgingen. Tussen 2022 en 2023 groeide weliswaar de omzetwaarde van drie plantaardige productcategorieën, maar alleen voor plantaardige kaas en room groeide de omzet zowel in waarde als aantal verkochte eenheden.

Gegevens over de eerste maanden van 2024 laten een lichte opleving zien in de gemiddelde weekomzet op volumebasis, volgend op de dip tussen 2022 en 2023.

¹ Omdat er voor plantaardig vlees geen cijfers beschikbaar waren van het aantal verkochte verpakkingen, is de totale omzet van verpakkingen gebaseerd op de vijf overige productcategorieën.

Overzicht van de omzet van plantaardige voeding per productcategorie, 2021-2023

	Omzet			Omzet verpakkingen			Omzet (volume)		
	2023, miljoen euro	2022-23 verandering	2021-23 verandering	2023, million units	2022-23 verandering	2021-23 verandering	2023, million kg	2022-23 verandering	2021-23 verandering
Vlees	143,6	-2,5%	-6,5%	-	-	-	10,8	-7,3%	-12,5%
Melk en drinks	98,3	8,2%	13,3%	52,6	-1,4%	1,0%	50,2	-2,3%	-0,8%
Kaas	11,7	-4,0%	23,0%	5,1	3,3%	38,6%	-	-	-
Yoghurt	45,1	-0,9%	-1,5%	21,0	-8,4%	-15,6%	12,0	-5,3%	-13,3%
Room	5,4	8,6%	16,0%	3,9	2,5%	7,5%	0,9	4,9%	10,6%
Desserts	5,2	1,7%	46,1%	3,1	-3,5%	35,9%	1,0	-7,4%	-2,9%
Totaal	309,2	1,1%	1,8%	86,5	-2,9%	-1,0%	74,9	-3,6%	-4,8%

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	4
Over de gegevens	5
Belangrijke termen	6
De markt voor plantaardige voeding	7
Plantaardig vlees	12
Plantaardige melk en drinks	16
Plantaardige kaas	21
Plantaardige yoghurt	24
Plantaardige desserts	29
Plantaardige room	34
Slotopmerkingen	39
Over het Good Food Institute Europe	40
Contactpersoon	40

Over de gegevens

Dit rapport is gebaseerd op omzetgegevens die [Circana](#) heeft verzameld bij retailers in Nederland. De gegevens zijn geanalyseerd door het Good Food Institute Europe.

De gegevens voor Nederland hebben betrekking op omzet in supermarkten; omzet in horecagelegenheden is niet meegenomen.

De gegevens betreffen de complete jaren 2021, 2022 en 2023 en de eerste maanden van 2024. Voor de Nederlandse gegevens zijn dit de specifieke data voor elke tijdsperiode:

- Volledig jaar 2021: 1 januari tot en met 31 december 2021
- Volledig jaar 2022: 1 januari tot en met 31 december 2022
- Volledig jaar 2023: 2 januari tot en met 31 december 2023
- Gedeeltelijk jaar 2024: 1 januari tot en met 21 april of 19 mei 2024, afhankelijk van de productcategorie

Om het incomplete jaar 2024 te kunnen vergelijken met de complete jaren daarvoor wordt gebruikgemaakt van weekgemiddelden. De kanttekening hierbij is dat de verkoop van sommige producten niet gelijk over het jaar is verdeeld, waardoor vergelijkingen van weekgemiddelden voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd; dit geldt met name voor seizoensgebonden producten zoals ijs.

Tot slot moet worden opgemerkt dat de cijfers in dit rapport niet direct vergelijkbaar zijn met de cijfers in [Market insights on European plant-based sales 2020-2022](#) (een eerder rapport van GFI Europe), omdat de gegevens afkomstig zijn van verschillende leveranciers, waardoor de definities van productcategorieën en dekking niet hetzelfde zijn.

Belangrijke termen

Plantaardig: voedingsmiddelen die gemaakt zijn van planten. Waar de gegevens het toelaten richten we ons specifiek op plantaardige producten die de smaak en textuur van dierlijke producten proberen na te bootsen. In sommige categorieën zijn ook producten opgenomen die een dergelijke analogie niet nastreven (zoals groenteschijven en linzenburgers) omdat de beschikbare gegevens geen verder onderscheid toelieten.

Dierlijk: voedingsmiddelen die afkomstig zijn van vee, zoals vlees van kippen of melk van koeien.

Omzet of **omzetwaarde:** de totale waarde van de omzet in euro (€).

Verkochte verpakkingen: het totaal aantal verkochte verpakkingen (stuks) van een product, bijvoorbeeld het aantal pakken, dozen of kuipjes.

Verkocht volume: de omzet gemeten in kilogram (kilo) of liter, afhankelijk van de productcategorie.

GJ 2024: gedeeltelijke jaargegevens voor 2024, waarbij de precieze periode afhangt van de productcategorie. Deze wordt aangegeven in de grafiektitels en de verklarende tekst.

Marktaandeel: het plantaardige deel van de omzet in de bredere productcategorie die zowel plantaardige als dierlijke versies bevat. Dit percentage wordt berekend door de verkoop van de plantaardige producten te delen door de som van de verkoop van plantaardige plus dierlijke versies. In dit rapport is het marktaandeel in de meeste gevallen berekend op basis van het omzetvolume, maar in sommige gevallen ook op basis van de omzetwaarde. Let op: in dit rapport wordt het marktaandeel berekend op basis van de retailverkoop van voorverpakte producten. De cijfers houden dus geen rekening met de verkoop in restaurants of de verkoop van producten die niet voorverpakt zijn, zoals vlees over de toonbank.

De markt voor plantaardige voeding

Totale omzet plantaardige voeding in Nederland

In de Nederlandse supermarkten groeide de omzet van plantaardige voedingsmiddelen, opgeteld over zes categorieën (vlees, melk en drinks, kaas, yoghurt, desserts, en room), tussen 2021 en 2023 met 1,8% tot 309 miljoen euro in 2023. De groei tussen 2022 en 2023 was 1,1%.

Voor de vijf categorieën waarvan gegevens beschikbaar waren over het aantal verkochte verpakkingen (alle categorieën behalve vlees) bereikte de totale omzet in 2022 een piek van 88 miljoen stuks, alvorens met 2,9% te dalen tot 86 miljoen stuks in 2023.

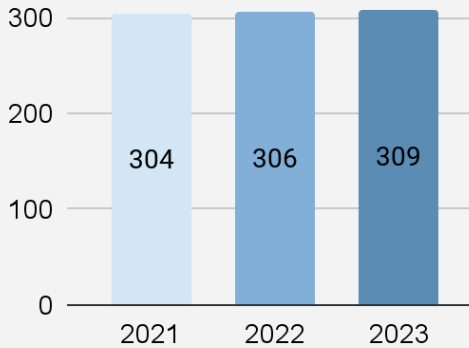
Voor de vijf categorieën waarvan gegevens beschikbaar waren over het verkochte volume (alle categorieën behalve kaas) daalde het totale omzetvolume tussen 2021 en 2023 met 4,8% en tussen 2022 en 2023 met 3,6%.

Uit de gegevens voor de periode van januari tot april 2024 blijkt dat de gemiddelde weekomzet van de zes plantaardige productcategorieën, gemeten in euro, met 2,7% is gedaald ten opzichte van het weekgemiddelde in 2023. Gemeten naar het aantal verpakkingen (alle categorieën behalve vlees) was de gemiddelde weekomzet hetzelfde als in 2023; gemeten naar volume (alle categorieën behalve kaas) lag de gemiddelde weekomzet 0,4% hoger dan in 2023.

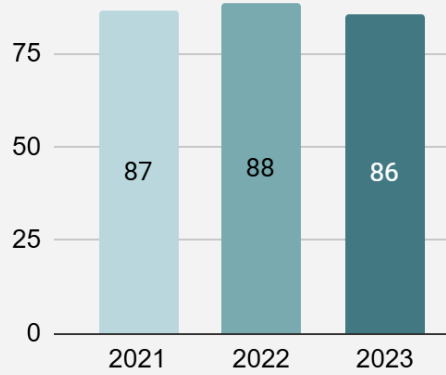
Deze eerste gegevens voor 2024 laten weinig beweging in de markt zien, behalve een lichte opleving in het omgezette volume, na een dip tussen 2022 en 2023. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat deze eerste gegevens nog niet volledig vergelijkbaar zijn met de weekgemiddelden van het kalenderjaar 2023, omdat de omzet van sommige producten gedurende het jaar kan variëren door seizoensgebonden verkoop.

Totale omzet over zes plantaardige productcategorieën, Nederland, 2021-2023

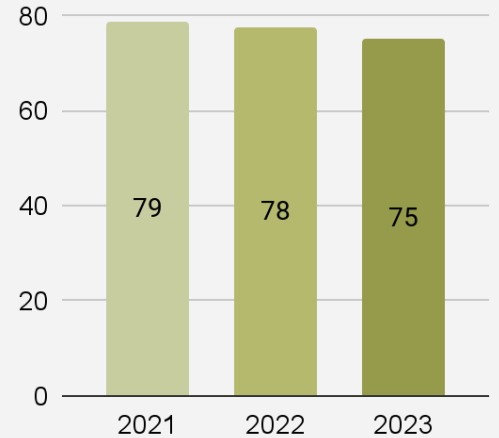
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen
(x miljoen stuks)

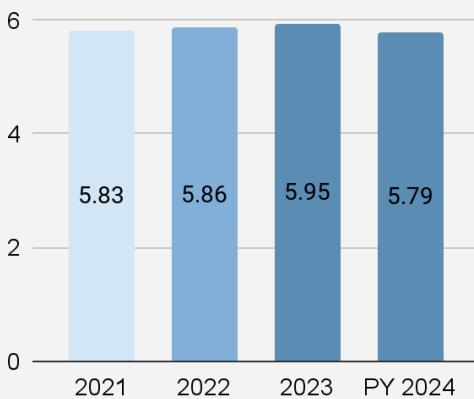

Omgezet volume
(x miljoen kilo)

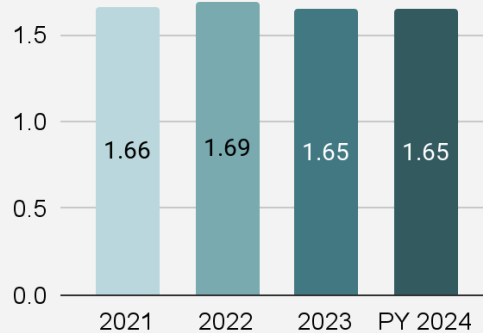

Totale omzet over zes plantaardige productcategorieën per week, Nederland, januari-april 2024

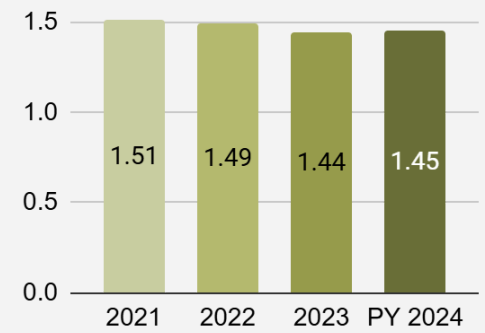
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen
(x miljoen stuks)

Omgezet volume
(x miljoen kilo)

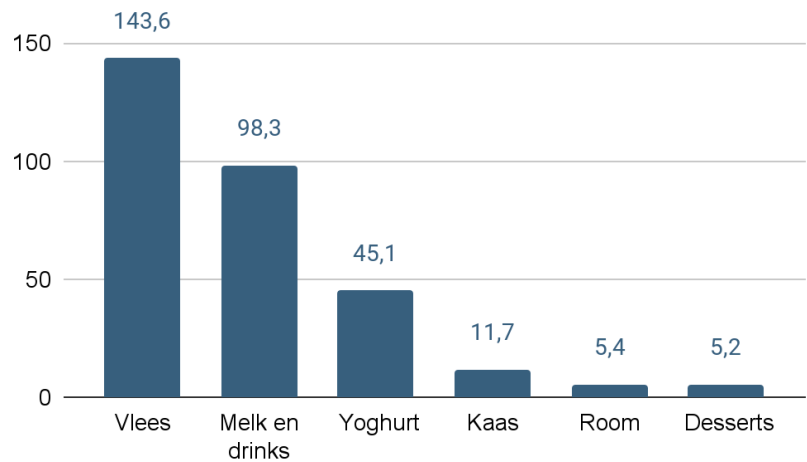
Productcategorieën

In 2023 was plantaardig vlees de grootste categorie qua omzetwaarde, met 144 miljoen euro goed voor 46% van de totale omzet in de zes plantaardige categorieën samen. De categorie plantaardige melk en drinks kwam op de tweede plaats, met 32% van de totale omzet.

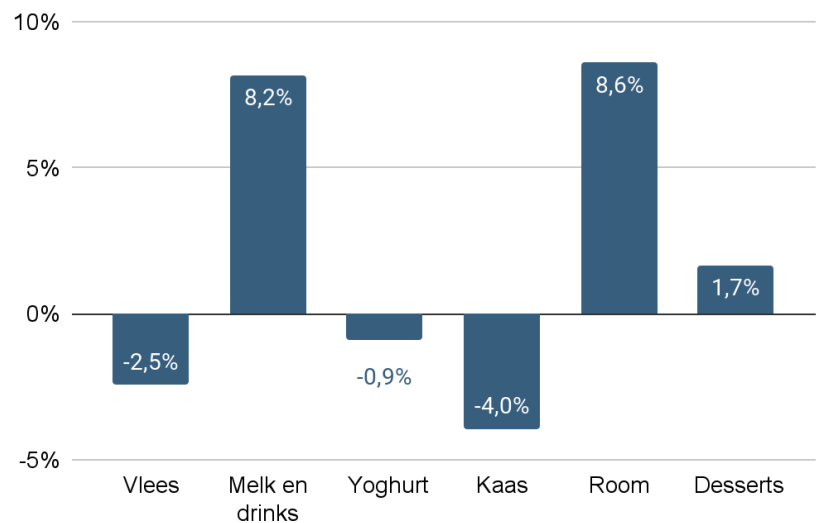
Er is geen duidelijk verband tussen categoriegrootte en groei in omzetwaarde tussen 2022 en 2023: de twee snelst groeiende categorieën waren room (een kleine, opkomende categorie met 8,6% groei) en melk en drinks (een grote, gevestigde categorie met 8,2% groei).

Hierbij moet worden opgemerkt dat een groei in omzetwaarde niet per se een stijging in de vraag betekent, vanwege de effecten van prijsinflatie. De categorie-specifieke hoofdstukken verderop in dit rapport laten de trends zien in het verkochte volume en aantal verpakkingen, wat een nauwkeuriger beeld geeft van hoe de vraag naar elke categorie in de loop der tijd verandert.

Omzet van plantaardige voeding in Nederland per productcategorie, 2023 (x miljoen euro)

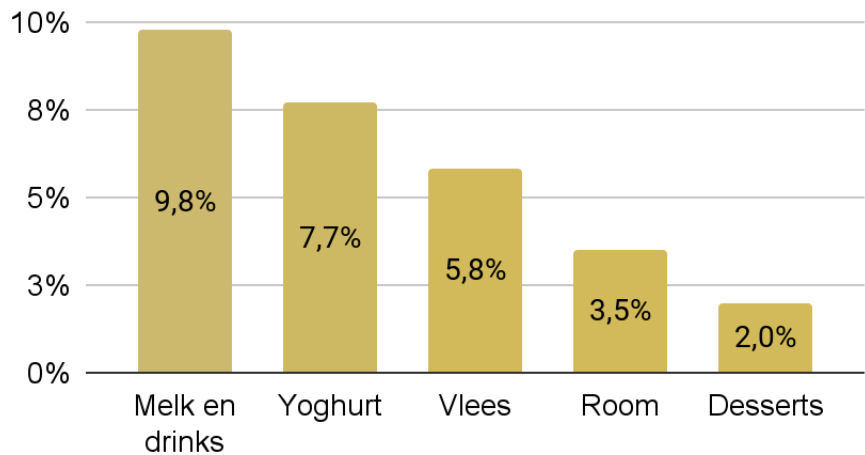

Verandering in omzet (waarde) van plantaardige voedingsmiddelen, Nederland, 2022-2023 (%)

Op basis van omzet in euro's is de plantaardige productcategorie met het grootste marktaandeel (de grootste omzet ten opzichte van de totale omzet van de plantaardige én dierlijke versies in de betreffende productcategorie) de categorie plantaardige melk en drinks, goed voor 9,8% van de totale omzetwaarde van alle soorten melk en (zuivel-)drinks in 2023.

Verandering in omzet (waarde) van plantaardige voedingsmiddelen, Nederland, 2022-2023 (% van totale omzetwaarde)

Plantaardige yoghurt en plantaardig vlees hebben ook een aanzienlijk marktaandeel, ter grootte van respectievelijk 7,7% en 5,8% van de totale omzetwaarde in hun categorie.

Trends in het marktaandeel op basis van volume of aantal verpakkingen worden gepresenteerd in de categorie-specifieke hoofdstukken hieronder. Het overzicht hier beperkt zich tot marktaandeel op basis van waarde, omdat omzetcijfers op basis van volume en aantal verpakkingen niet voor alle categorieën beschikbaar waren.

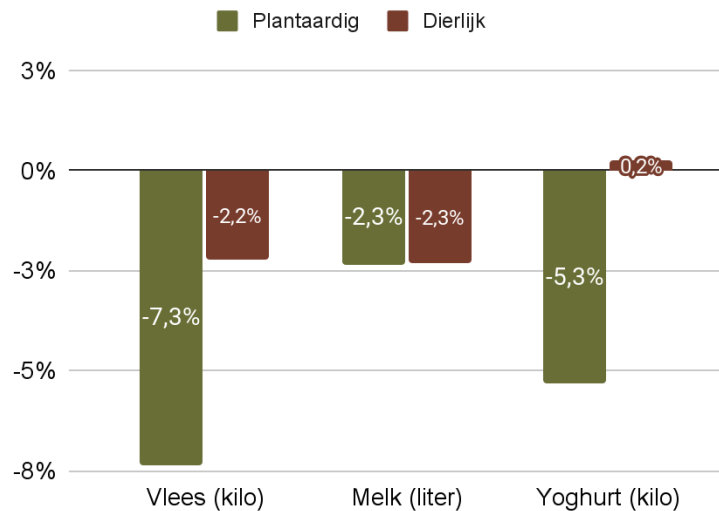
Vergelijking met dierlijke voedingsmiddelen

De grafiek op rechts toont de procentuele verandering in de omzet op volumebasis (kilo of liter) van drie plantaardige productcategorieën en hun dierlijke tegenhangers: vlees, melk en drinks, en yoghurt. Hieruit blijkt dat het omzetvolume van plantaardige producten tussen 2022 en 2023 sterker is gedaald dan van soortgelijke dierlijke producten. Zo is bijvoorbeeld de omzet van plantaardig vlees met 7,3% gedaald, tegenover een daling van slechts 2,2% voor dierlijk vlees.

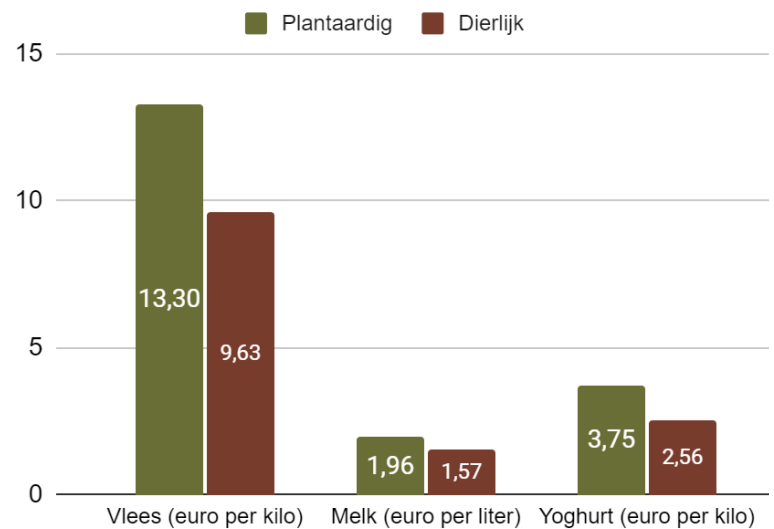
Dit patroon is mogelijk te verklaren door [de hoge inflatie](#) in 2022-2023. Door het verlies aan koopkracht kozen consumenten in deze periode wellicht minder vaak voor plantaardige alternatieven, omdat die meestal duurder zijn dan dierlijke producten. In 2023 was plantaardig vlees bijvoorbeeld 38% duurder dan dierlijk vlees.

In de volgende hoofdstukken wordt per categorie nader ingegaan op de ontwikkelingen in de meerprijs van plantaardige producten.

Verandering in omzet (volume) van plantaardige voeding, Nederland, 2022-2023 (%)

Gemiddelde prijs per kilo of liter van plantaardige en dierlijke voedingsmiddelen in Nederland, 2023 (€ per kilo of liter)

Plantaardig vlees

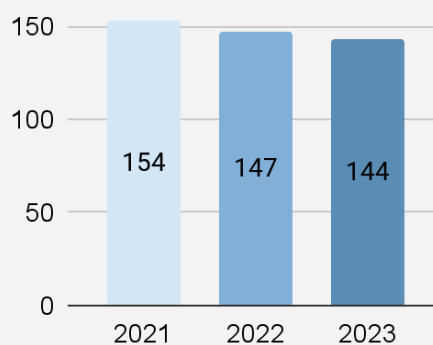
Totale omzet

Tussen 2021 en 2023 daalde de jaaromzet van plantaardig vlees in Nederland met 6,5% naar 144 miljoen euro in 2023. In dezelfde periode daalde het omgezette volume af met 12,5% tot 10,8 miljoen kilo. Voor deze categorie zijn geen gegevens over het aantal verkochte verpakkingen beschikbaar.

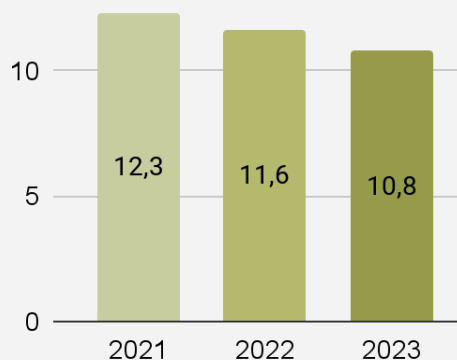
De categorie plantaardig vlees omvat producten die vlees nabootsen, zoals plantaardige hamburgers en gehaktballen. Hier vallen tofu en tempeh niet onder. In tegenstelling tot plantaardig vlees is de verkoop van tofu en tempeh tussen 2021 en 2023 wel gestegen, met 6,3% tot 9,6 miljoen euro in 2023. De relatief sterke prestatie van tofu en tempeh is wellicht te verklaren door hun gunstige prijs: in 2023 was deze gemiddeld 5,85 euro per kilo, ruim de helft lager dan de gemiddelde kiloprijs van plantaardig vlees (13,30 euro) en ook lager dan de gemiddelde kiloprijs van voorverpakt dierlijk vlees (9,63 euro).

Omzet van plantaardig vlees in Nederland, 2021-2023

Omzet (x miljoen euro)

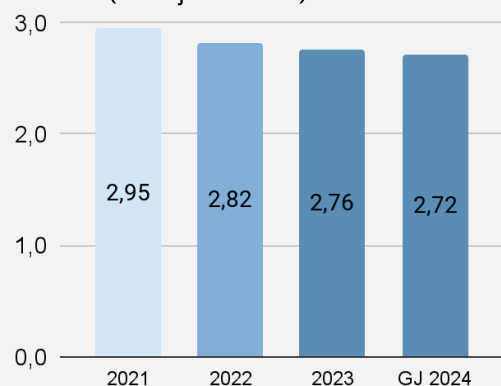

Omgezet volume (x miljoen kilo)

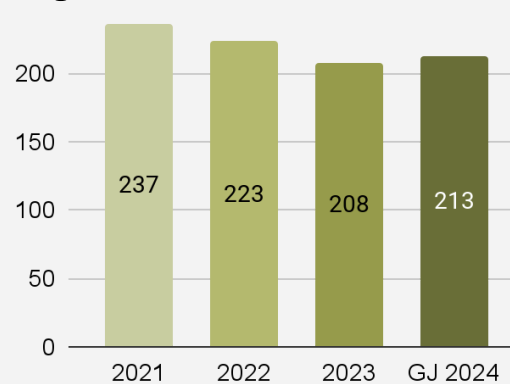

Omzet van plantaardig vlees per week in Nederland, 2021-April 2024

Omzet (x miljoen euro)

Omgezet volume (x duizend kilo)

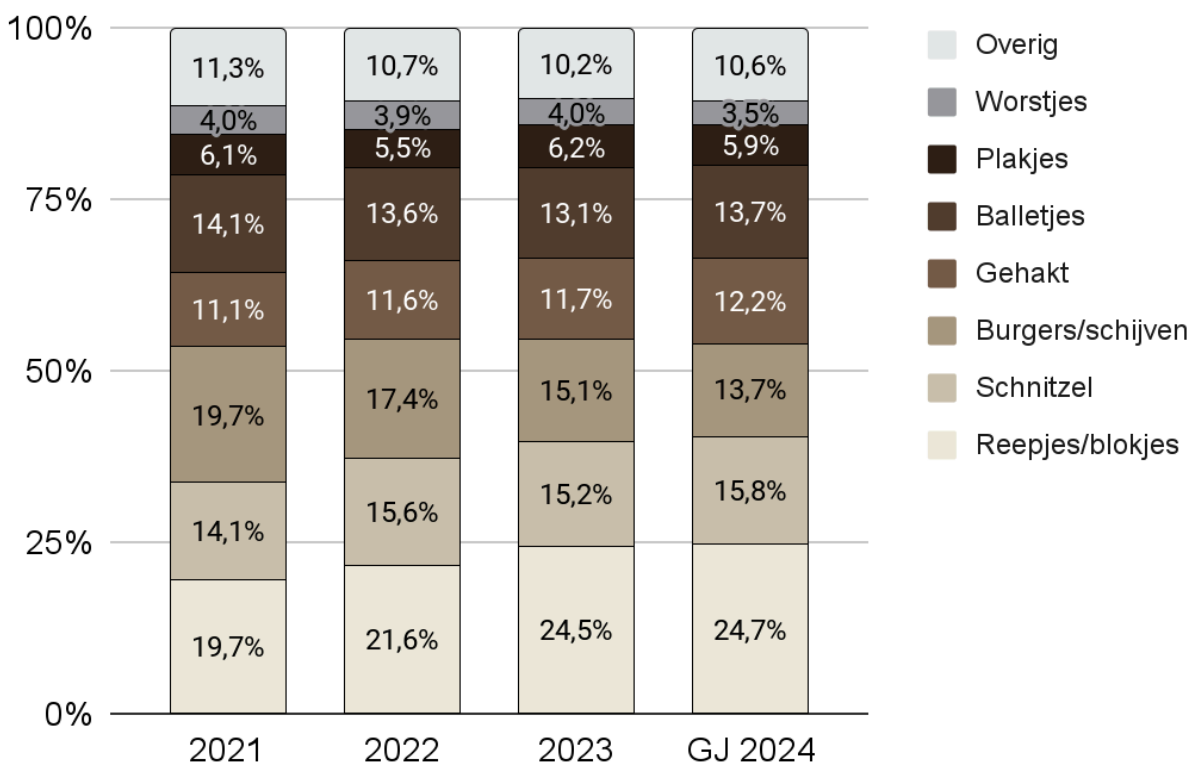

De eerste gegevens voor 2024 (van 1 januari tot 21 april) wijzen op een lichte opleving van de gemiddelde weekomzet gemeten in kilo's, met een stijging van 2,4% ten opzichte van 2023. Gemeten in euro's lag de gemiddelde weekomzet echter 1,6% lager dan in 2023. Dit verschil kan worden verklaard door een daling in de gemiddelde kiloprijs van plantaardig vlees, wat mogelijk tot een hoger omzetvolume heeft geleid. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de vergeleken perioden niet even lang zijn, en dat de gedeeltelijke cijfers voor 2024 vertekend kunnen zijn door seizoensgebonden variatie in de omzet.

Productspecifieke trends

In 2023 waren reepjes/blokjes het best verkochte plantaardige vleesproduct (25% van het omgezette volume), gevolgd door schnitzel (15%), burgers/schijven (15%) en gehakt (12%). Plantaardige burgers hebben een stukje marktaandeel verloren; dit aandeel is gedaald van 19,7% in 2021 naar 13,7% begin 2024.

Nederlandse omzet van plantaardig vlees per productsoort, 2021-April 2024 (% van totale omzetvolume)

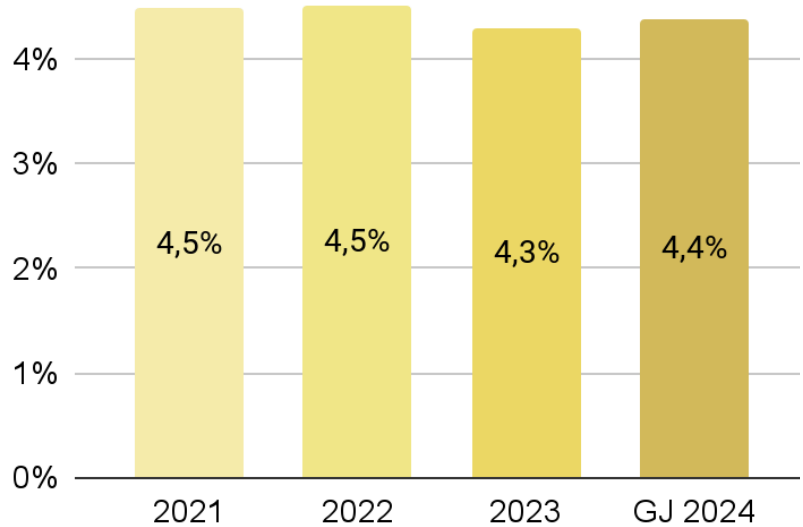

Marktaandeel

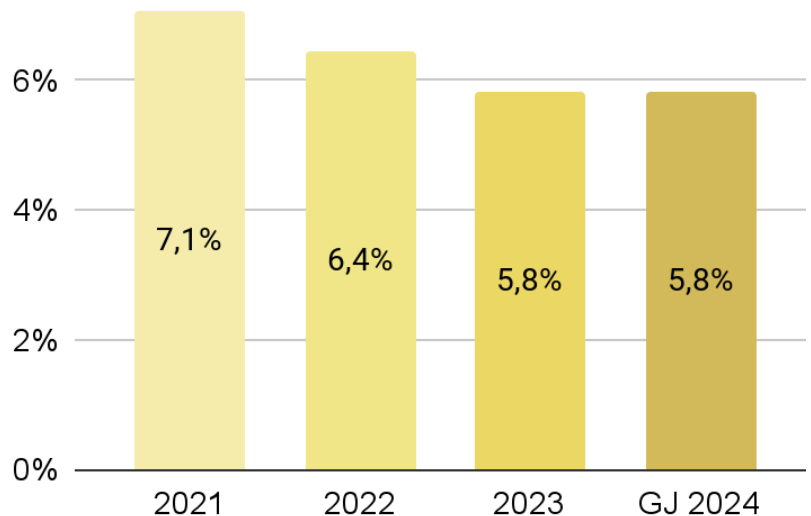
Gemeten naar omzet in kilo's had plantaardig vlees een marktaandeel van 4,5% in 2021, dalend naar 4,3% in 2023 en weer licht stijgend naar 4,4% begin 2024. Dit aandeel is berekend als percentage van het totale omzetvolume van zowel plantaardig vlees als voorverpakt dierlijk vlees.²

Gemeten naar omzet in euro's lijkt het marktaandeel van plantaardig vlees te dalen. Dit is echter eerder een weerspiegeling van de dalende meerprijs van plantaardig vlees ten opzichte van dierlijk vlees dan van een daling van de verkoop. Gemeten naar omzet in kilo's is het marktaandeel namelijk stabiel, wat erop duidt dat plantaardig vlees populair blijft bij een vaste groep consumenten. Het toont echter ook dat de dalende meerprijs van plantaardig vlees niet geleid heeft tot een significant hogere marktopname – mogelijk omdat de prijs per kilo plantaardig vlees tussen 2021 en 2023 is gestegen.

Plantaardig vlees: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van vlees (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024
(% van totale omzetvolume)

Plantaardig vlees: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van vlees (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024
(% van totale omzetwaarde)

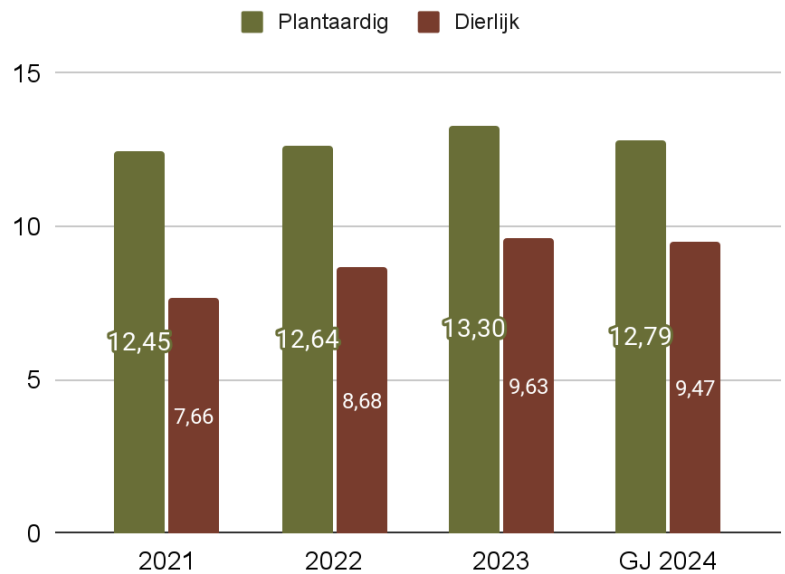
² Circana verzamelt alleen gegevens over de verkoop van voorverpakt vlees; het marktaandeel is dus gebaseerd op dit cijfer, niet op de totale vleesverkoop.

Prijsonwikkeling ten opzichte van dierlijke variant

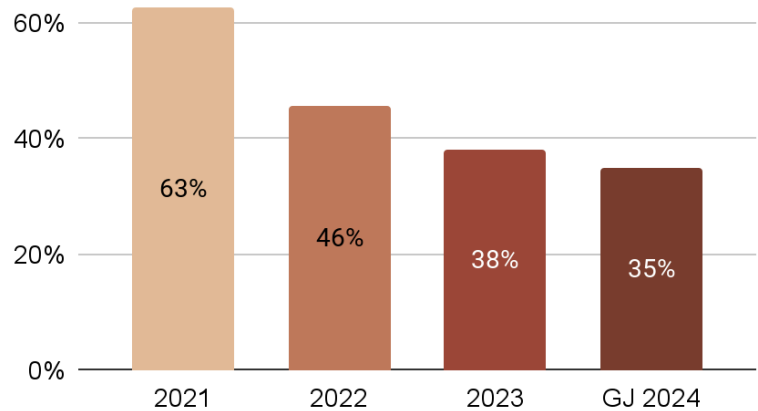
In 2021 lag de gemiddelde kiloprijs van plantaardig vlees 63% hoger dan die van dierlijk vlees (12,45 euro per kilo versus 7,66 euro per kilo). Dit prijsverschil is over de jaren heen wel gedaald; in het eerste deel van 2024 (januari tot april) bedroeg het verschil nog maar 35%.

De dalende meerprijs van plantaardig vlees is het gevolg van het feit dat de prijs van dierlijk vlees tussen 2021 en 2023 sneller is gestegen dan van plantaardig vlees; van beide soorten zijn de prijzen tussen 2023 en begin 2024 overigens wel weer licht gedaald.

Gemiddelde kiloprijs van plantaardig en dierlijk vlees in Nederland, 2021-April 2024 (euro per kilo)

Meerprijs (%) van plantaardig vlees ten opzichte van dierlijk vlees, Nederland, 2021-April 2024

Plantaardige melk en drinks

Totale omzet

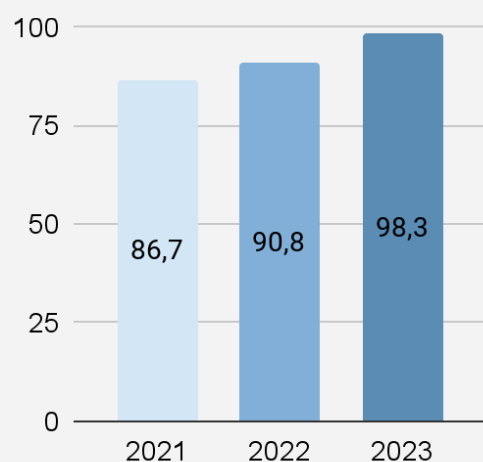
Tussen 2021 en 2023 steeg de jaaronzet van plantaardige melk en drinks met 13% tot 98 miljoen euro. De omzet op basis van aantal verpakkingen bleef in deze periode min of meer gelijk, met een stijging van 1% tot 53 miljoen stuks; ook de omzet op basis van volume veranderde nauwelijks, met een lichte daling van 0,8% tot 50 miljoen liter.

Zowel het aantal verkochte verpakkingen als het verkochte volume waren het hoogst in 2022; in 2023 daalde de eerstgenoemde met 1,4%, en de laatstgenoemde met 2,3%, terwijl de omzet in euro's juist steeg met 8,2%.

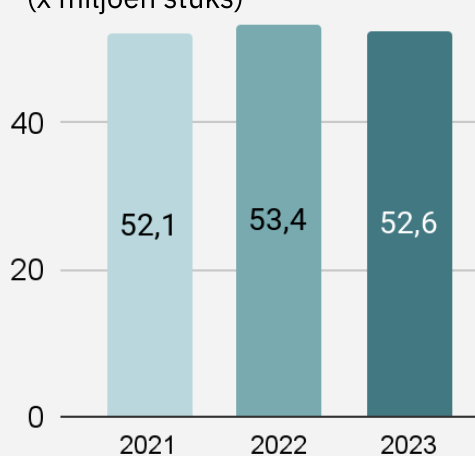
Uit de eerste omzetgegevens voor 2024 (januari – april) blijkt dat de gemiddelde weekomzet van plantaardige melk en drinks in euro's met 3,1% was gedaald ten opzichte van het kalenderjaar 2023³; gemeten naar aantal verpakkingen en volume was de omzetsdaling respectievelijk 1,4% en 1,5%. Mogelijk heeft de omzet te lijden onder de [nieuwe belasting](#) die op 1 januari 2024 is ingevoerd op alle plantaardige melksoorten behalve sojamelk.

Omzet van plantaardige melk en drinks in Nederland, 2021-2023

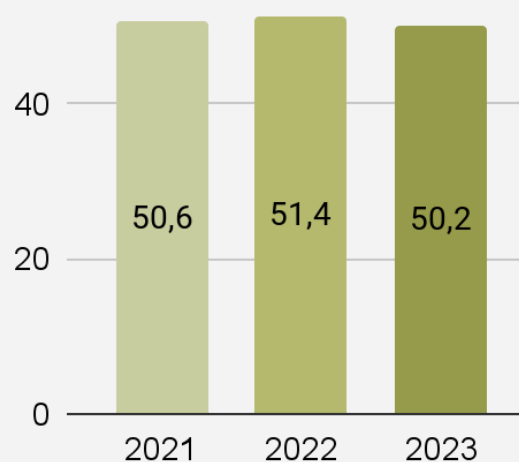
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen (x miljoen stuks)

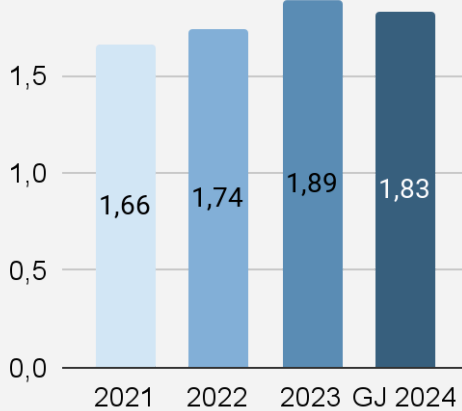
Omgezet volume (x miljoen liter)

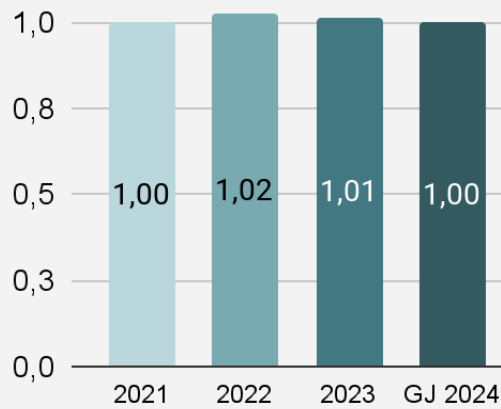
³ De omzetgegevens voor begin 2024 bestrijken de periode 1 januari tot 21 april voor gekoelde melk en drinks, en de periode 1 januari tot 19 mei voor niet-gekoelde melk en drinks. De grafieken in dit hoofdstuk die betrekking hebben op begin 2024 (januari tot april) gebruiken de som van de weegmiddelen voor de twee verschillende tijdsperiodes.

Omzet van plantaardige melk en drinks per week in Nederland, 2021-April 2024

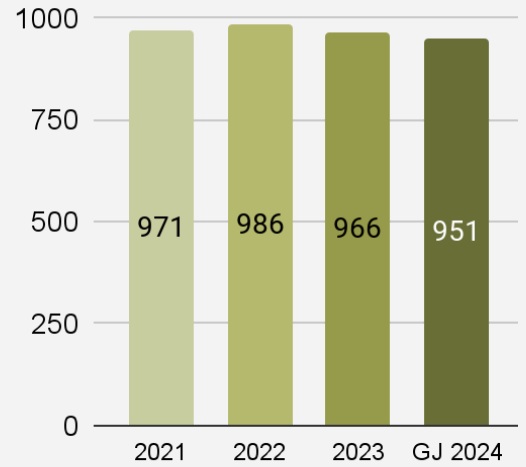
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen
(x miljoen stuks)

Omgezet volume (x duizend liter)

De categorie plantaardige dranken omvat zowel plantaardige melk als dranken die een zuivelalternatief bevatten, zoals drinks met toegevoegde smaak, chocoladedrank en koffiedrank.

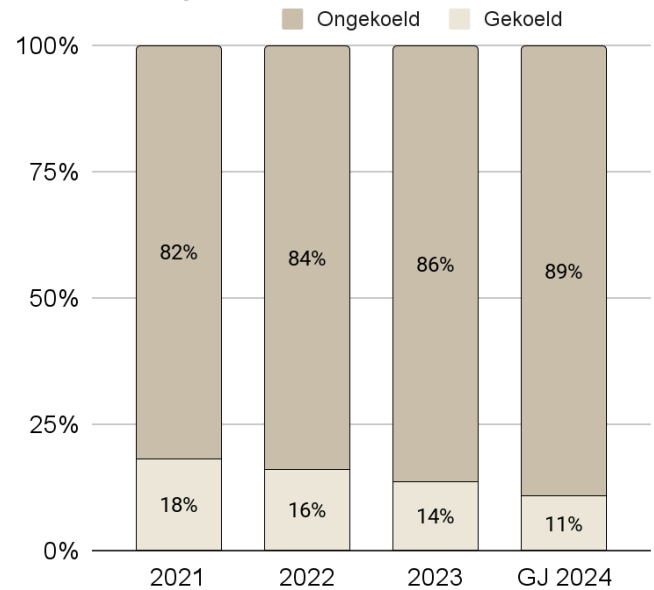
Productspecifieke trends

In de categorie plantaardige melk en drinks vormen ongekoelde producten het grootste segment, in 2023 goed voor 86% van het verkochte volume tegenover slechts 14% voor producten uit de koeling.

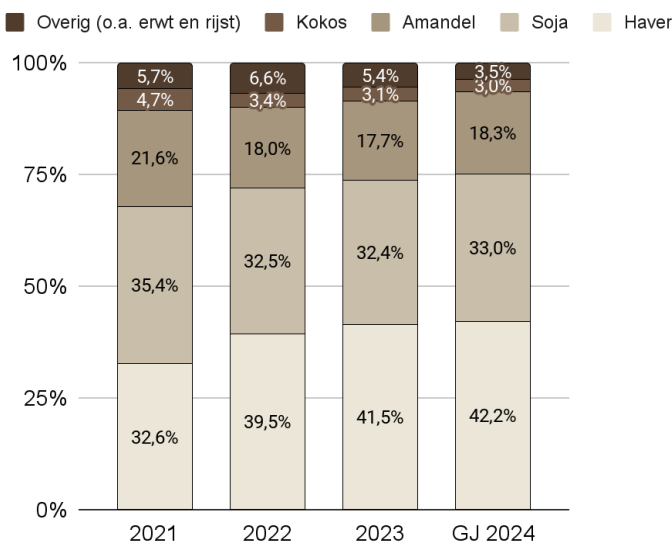
Gerangschikt naar basisingrediënt vormden drinks gemaakt van haver het grootste segment in 2023, goed voor 42% van het verkochte volume, gevolgd door drinks op basis van soja (32%) en amandel (18%). Het aandeel drinks op basis van haver neemt toe.

Gerangschikt naar productsoort vormt natuurlijk plantaardige melk het grootste segment; in 2023 was het goed voor 89% van het verkochte volume, gevolgd door drinks met toegevoegde smaak (5,9%), chocoladedranken (4,2%) en koffiedranken (0,6%).

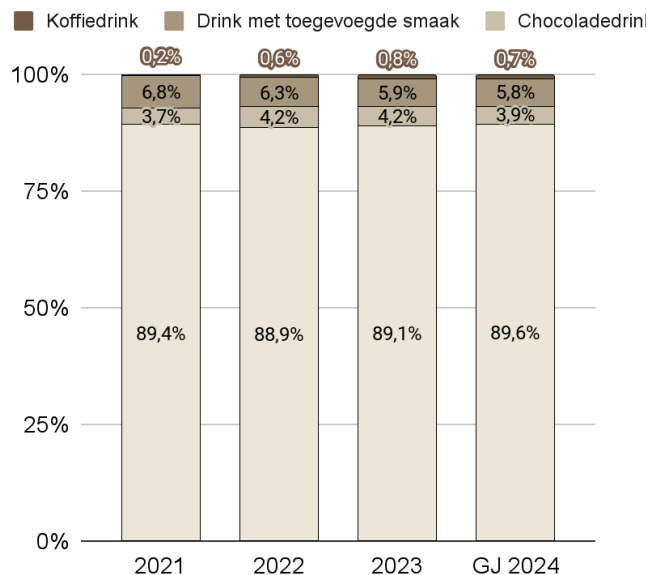
Nederlandse omzet van plantaardige melk en drinks gekoeld versus ongekoeld, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

Nederlandse omzet van plantaardige melk en drinks per basisingrediënt, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

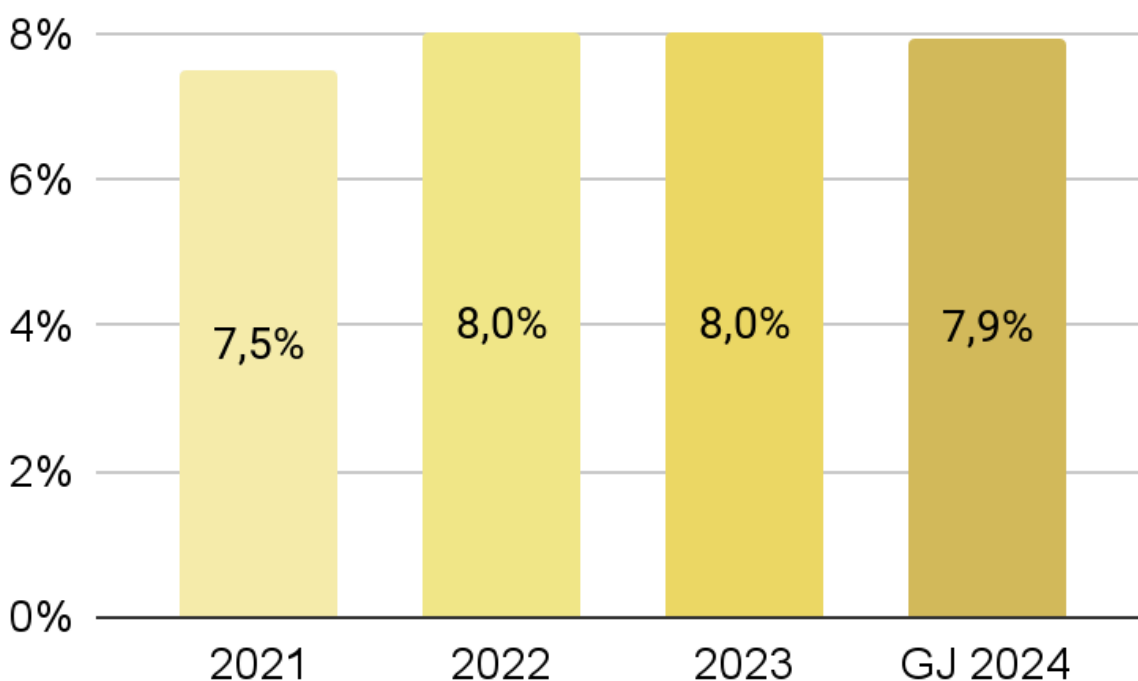
Nederlandse omzet van plantaardige melk en drinks per productsoort, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

Marktaandeel

Na een stijging van 7,5% in 2021 hebben plantaardige melk en drinks de afgelopen jaren een redelijk stabiel marktaandeel gehouden,⁴ van ongeveer 8% van het totale verkoopvolume van plantaardige en dierlijke melk en zuiveldranken samen. Begin 2024 was dit marktaandeel licht gedaald, naar 7,9%.

Plantaardige melk en drinks: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van melk en zuivelhoudende dranken (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

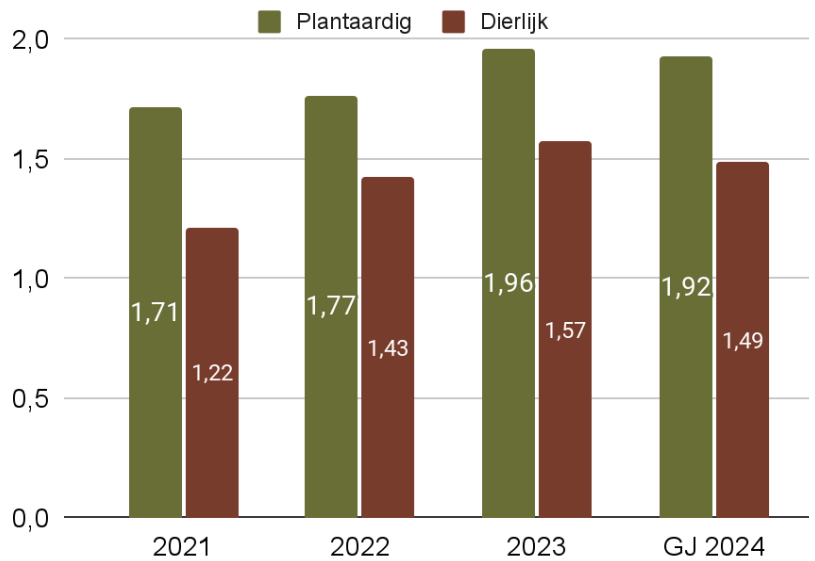
⁴ De omzetgegevens voor begin 2024 bestrijken de periode 1 januari tot 21 april voor gekoelde melk en drinks, en de periode 1 januari tot 19 mei voor niet-gekoelde melk en drinks. De grafieken in dit hoofdstuk die betrekking hebben op begin 2024 (januari tot april) gebruiken de som van de weegmiddelen voor de twee verschillende tijdsperiodes.

Prijsontwikkeling ten opzichte van dierlijke variant

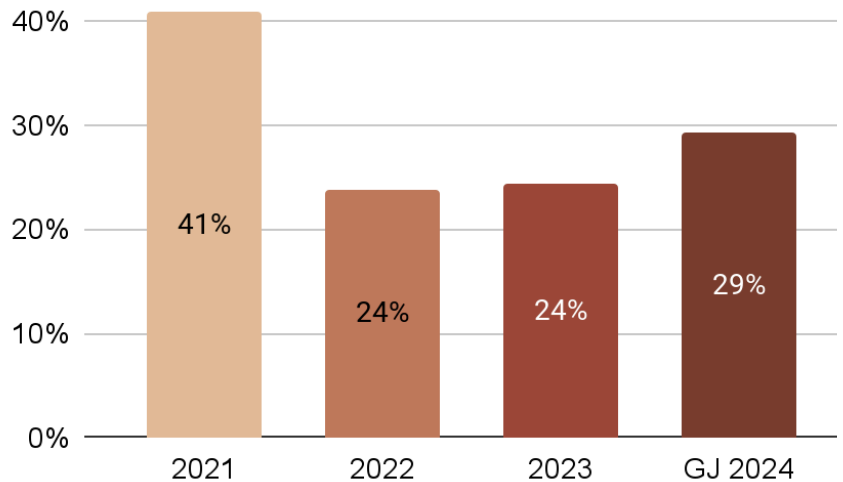
De literprijs van plantaardige melk en drinks ligt gemiddeld hoger dan die van dierlijke melk en zuiveldrinks. De prijs van zowel plantaardige als dierlijke melk en (zuivel-)drinks is tussen 2021 en 2023 gestegen, maar begin 2024 weer licht gedaald.

De meerprijs van plantaardige melk en drinks ten opzichte van hun dierlijke tegenhangers daalde van 41% in 2021 naar 24% in 2022, om vervolgens weer te stijgen naar 29% begin 2024.

Gemiddelde kiloprijs van plantaardige en dierlijke room in Nederland, 2021-April 2024 (euro per liter)

Meerprijs (%) van plantaardige melk en drinks ten opzichte van dierlijke melk en drinks, Nederland, 2021-April 2024

Plantaardige kaas

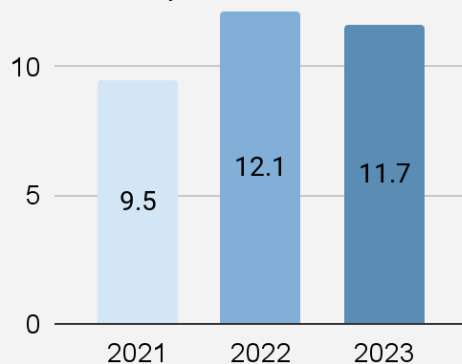
Totale omzet

Tussen 2021 en 2023 steeg de jaaronzet van plantaardige kaas met 23% tot 11,7 miljoen euro in 2023, waarbij de omzet het hoogst was in 2022 met 12,1 miljoen euro. In dezelfde periode steeg het aantal verkochte verpakkingen met 3,3% tot 5,1 miljoen stuks. Omdat er voor plantaardige kaas geen omzetgegevens beschikbaar waren op volumebasis, is het hier niet mogelijk om trends te laten zien in het aantal verkochte kilo's.

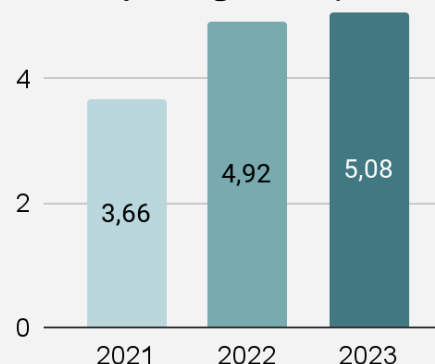
Tussen 1 januari en 21 april 2024 lag de gemiddelde weekomzet van plantaardige kaas in euro's 9,4% lager, en gemeten naar aantal verkochte verpakkingen 4,2% lager, dan in het kalenderjaar 2023. Hoewel de gegevens van het gedeeltelijke jaar 2024 niet volledig vergelijkbaar zijn met die van het kalenderjaar 2023, lijken deze trends te suggereren dat plantaardige kaas in 2024 iets minder goed presteert, na de piek in het aantal verkochte verpakkingen in 2023. Dat de omzet in euro's tussen 2022 en begin 2024 is afgenomen kan echter ook verband houden met de gestage daling van de gemiddelde prijs per verpakking plantaardige kaas.

Omzet van plantaardige kaas in Nederland, 2021-2023

Omzet (x miljoen euro)

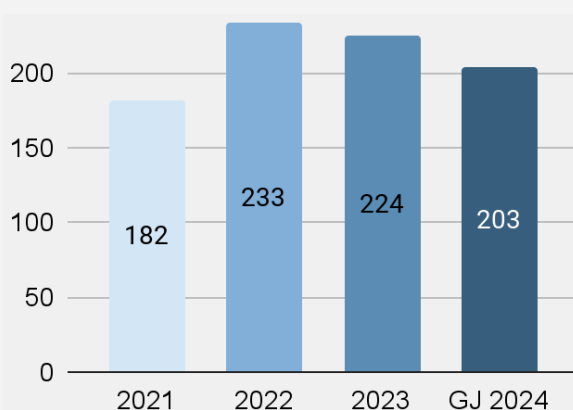

Omzet verpakkingen (x miljoen stuks)

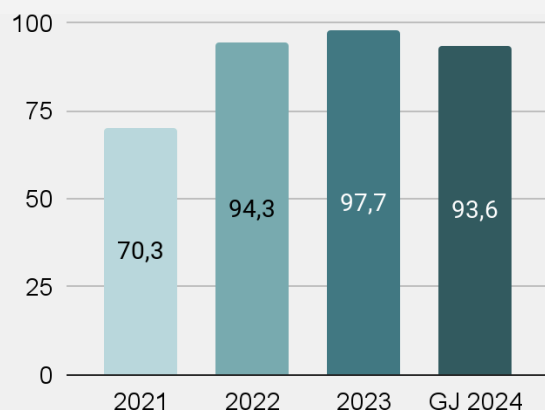

Omzet van plantaardige kaas per week in Nederland, 2021-April 2024

Omzet (x duizend euro)

Omzet verpakkingen (x duizend stuks)

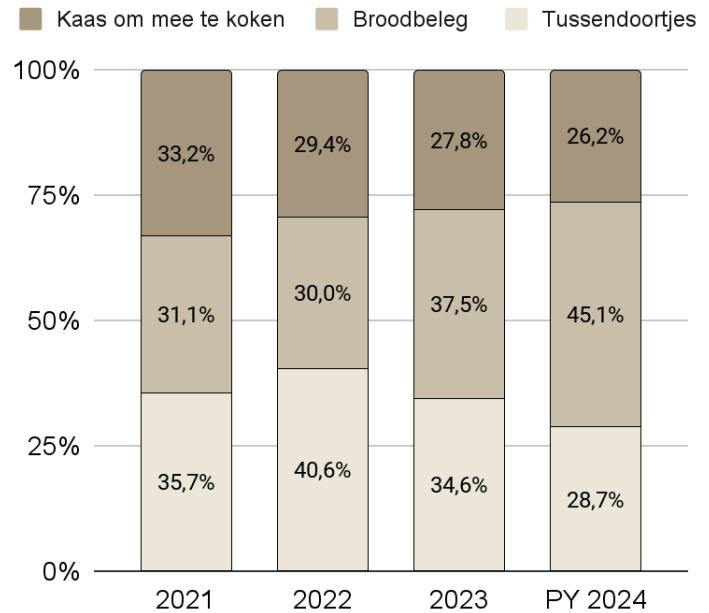
Productspecifieke trends

Kaas voor tussendoortjes was goed voor 34,6% van de verkochte verpakkingen in 2023, gevolgd door kaas voor broodbeleg (37,5%) en kaas om mee te koken (27,8%).⁵ Het marktaandeel van kaas voor broodbeleg is de afgelopen jaren gegroeid, terwijl die voor tussendoortjes en koken beide zijn afgenomen.

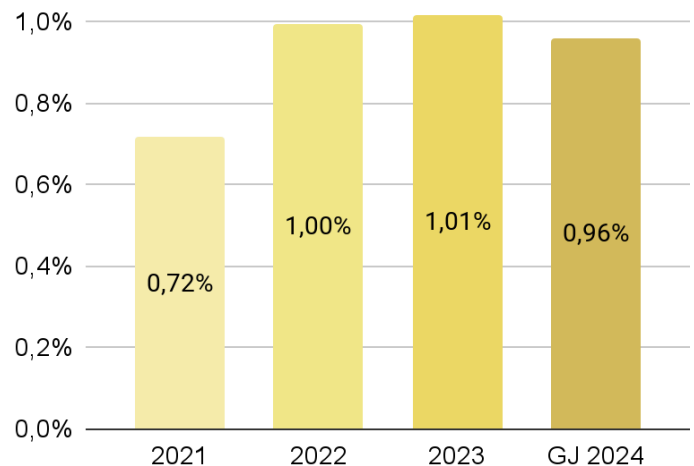
Marktaandeel

Het marktaandeel van plantaardige kaas (als percentage van de totale omzetwaarde van plantaardige plus dierlijke kaas) piekte op 1,01% van verkochte verpakkingen in 2022 en daalde begin 2024 tot 0,96%.

Nederlandse omzet van plantaardige kaas per productsoort, 2021-April 2024 (percentage van totaal verkochte verpakkingen)

Plantaardige kaas: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van kaas (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024 (percentage van totaal verkochte verpakkingen)

⁵ De categorieën kaas voor tussendoortjes, kaasproducten voor broodbeleg en kaasproducten om mee te koken zijn categorieën die Circana hanteert. Kaas voor tussendoortjes omvat cheddar, roomkaas, camembert en kaasschotels. Kaasproducten voor broodbeleg bevatten mozzarella, gouda, witte kaas en (plantaardige) “geitenkaas”. Kaasproducten om mee te koken omvat veel van dezelfde soorten als kaasproducten voor broodbeleg (mozzarella, gouda en witte kaas), maar ook parmezaans kaas, pizzakaas, cheddar, Griekse stijl, bakkaas, fondue en ricotta.

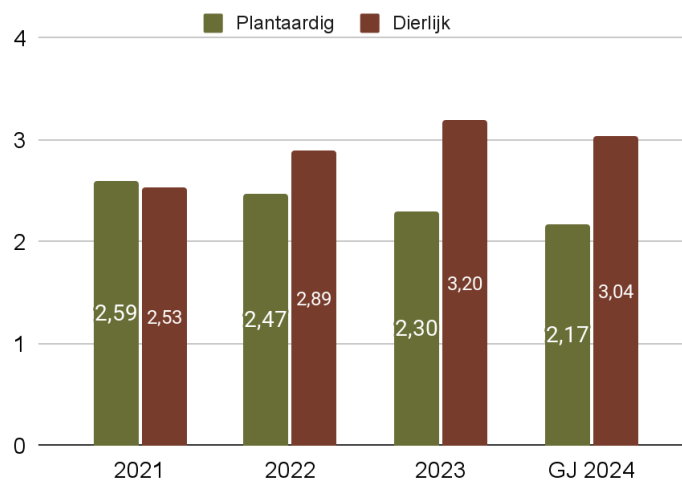
Prijswontwikkeling ten opzichte van dierlijke variant

In dit hoofdstuk wordt de gemiddelde prijs berekend per verpakkingseenheid, in plaats van per kilo, omdat er voor plantaardige kaas geen gegevens op volumebasis beschikbaar waren. Deze resultaten kunnen dus niet rechtstreeks worden vergeleken met de gemiddelde prijzen van de andere categorieën in dit rapport, die berekend zijn op basis van volume (kilo of liter).

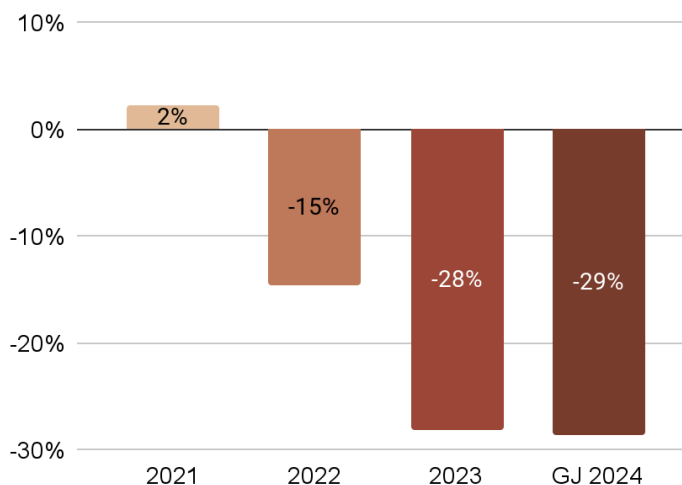
In 2021 was een verpakkingseenheid plantaardige kaas slechts 2% duurder dan een [vergelijkbare] eenheid dierlijke kaas. Sindsdien is de eenheidsprijs van plantaardige kaas verder gedaald; begin 2024 was plantaardige kaas per verpakkingseenheid zelfs 29% goedkoper dan dierlijke kaas. Naast de genoemde prijsdaling van plantaardige kaas speelt hier ook mee dat de prijs per verpakking dierlijke kaas tussen 2021 en 2023 is gestegen.

Door het gebrek aan gegevens op volumebasis is het niet mogelijk om te zeggen of de gemiddelde grootte van een verpakkingseenheid plantaardige kaas over de jaren is veranderd. Uit de grafieken kan dus alleen worden geconcludeerd dat plantaardige kaas in de loop der jaren, en in vergelijking tot dierlijke kaas, goedkoper is geworden per verpakking, niet per kilo.

Gemiddelde prijs per verpakkingseenheid van plantaardige en dierlijke kaas in Nederland, 2021-April 2024 (euro per stuk)

Meerprijs (%) van plantaardige kaas ten opzichte van dierlijke kaas, Nederland, 2021-April 2024

Plantaardige yoghurt

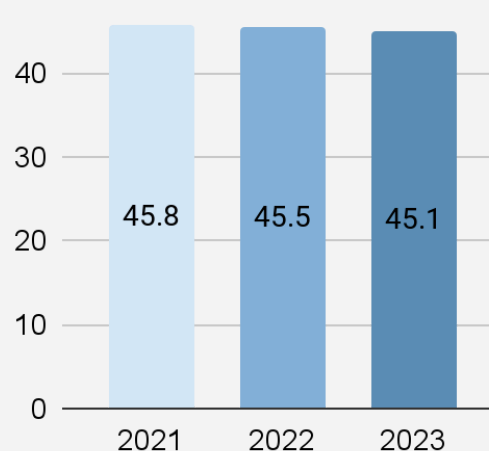
Totale omzet

Tussen 2021 en 2023 bleef de jaaromzet van plantaardige yoghurt in Nederland vrijwel gelijk, met een daling van slechts 1,5% tot 45,1 miljoen euro in 2023. In dezelfde periode daalde het aantal verkochte verpakkingen met 16% en daalde het verkochte volume met 13%.

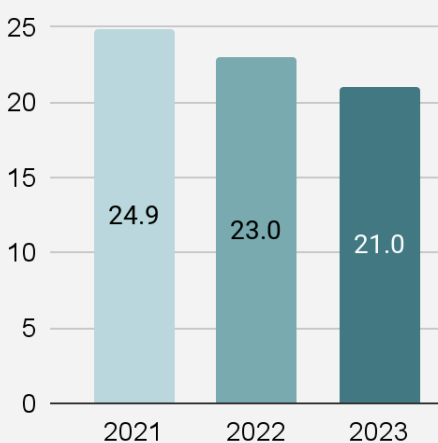
De gegevens voor begin 2024 (1 januari - 21 april) laten een opleving in de vraag zien, met een stijging in de gemiddelde weekomzet van 7,9% op volumebasis, en van 8,1% op basis van het aantal verkochte verpakkingen, vergeleken met het kalenderjaar 2023. In euro's lag de gemiddelde weekomzet echter 3,3% lager, een verschil dat kan worden toegeschreven aan de gemiddeld lagere kiloprijs van plantaardige yoghurt begin 2024. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de vergeleken perioden niet gelijk zijn, en dat het beeld mogelijk vertekend is door seizoensgebonden variatie in de omzet.

Omzet van plantaardige yoghurt in Nederland, 2021-2023

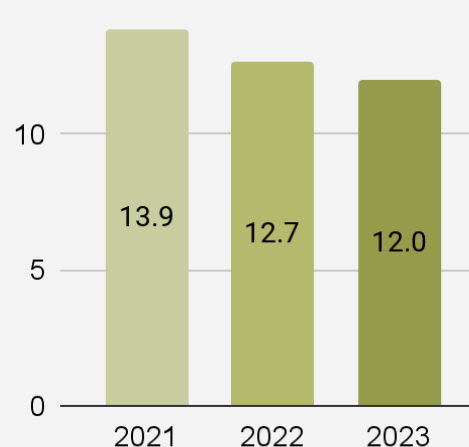
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen (x miljoen stuks)

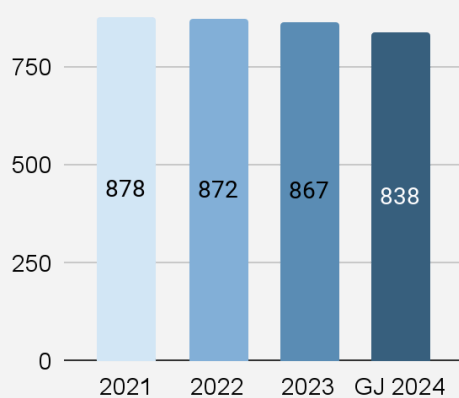

Omgezet volume (x miljoen kilo)

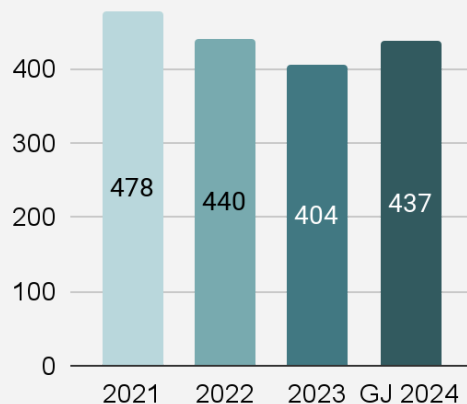

Omzet van plantaardige yoghurt per week in Nederland, 2021-April 2024

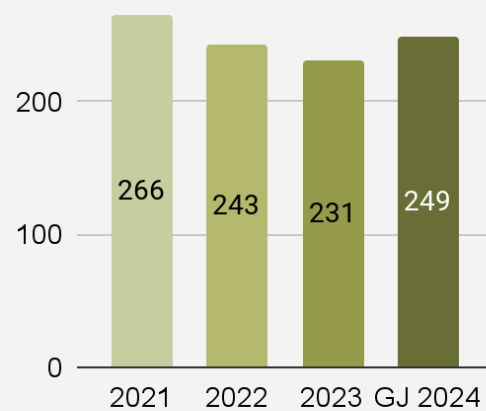
Omzet (x duizend euro)

Omzet verpakkingen (x duizend stuks)

Omgezet volume (x duizend kilo)

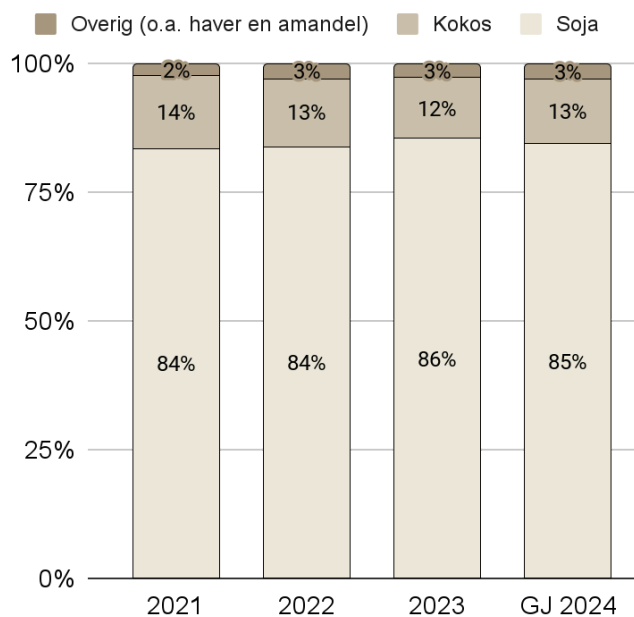

Productspecifieke trends

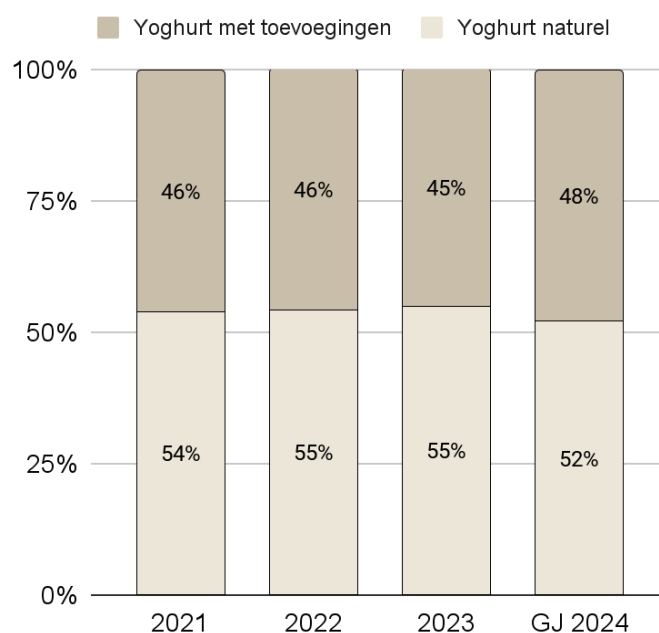
De meest verkochte plantaardige yoghurtsoort in 2023 was yoghurt op basis van soja (86% van het volume), gevolgd door yoghurt op basis van kokos (12%). Overige yoghurtsoorten, zoals op basis van haver of amandel, leverden minder dan 3% van het verkochte volume. De verhoudingen zijn in de loop van de tijd niet significant veranderd.

In 2023 bestond meer dan de helft van de omzet van plantaardige yoghurt uit naturel yoghurt (55% van het volume); de overige 45% betrof yoghurt met toevoegingen zoals fruit of vanillearoma. Nogmaals zijn deze verhoudingen in de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven.

Nederlandse omzet van plantaardige yoghurt per basisingredient, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

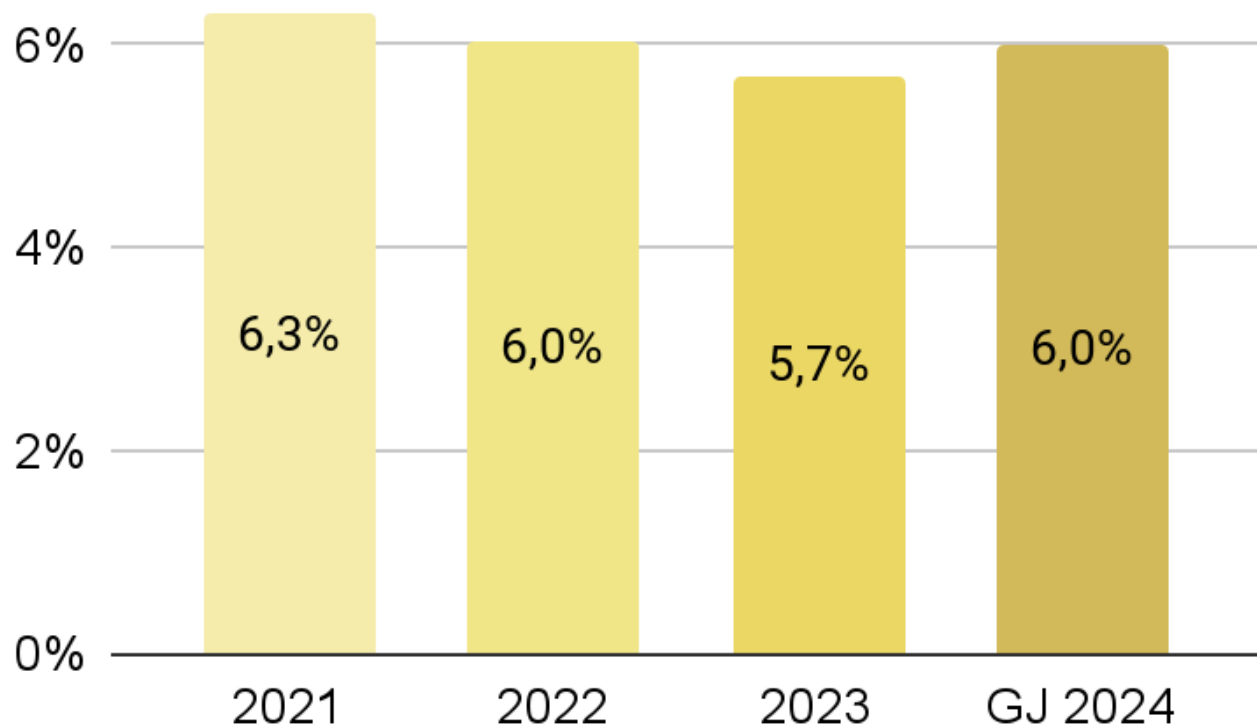
Nederlandse omzet van plantaardige yoghurt per productsoort, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

Marktaandeel

Het marktaandeel van plantaardige yoghurt, vergeleken met het totale omzetvolume van plantaardige en dierlijke yoghurt samen, daalde van 6,3% in 2021 naar 5,7% in 2023, om begin 2024 weer licht te herstellen naar 6%.

Plantaardige yoghurt: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van yoghurt (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024 (% van totale omzet volume)

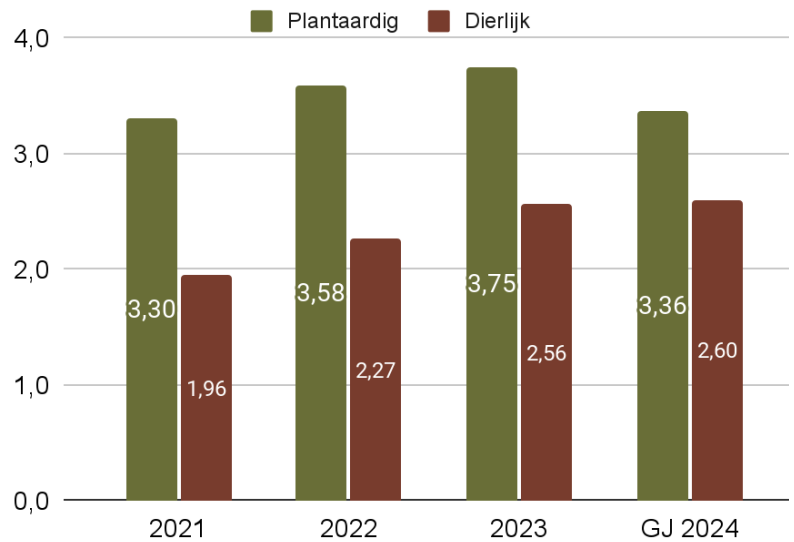

Prijsonwikkeling ten opzichte van dierlijke variant

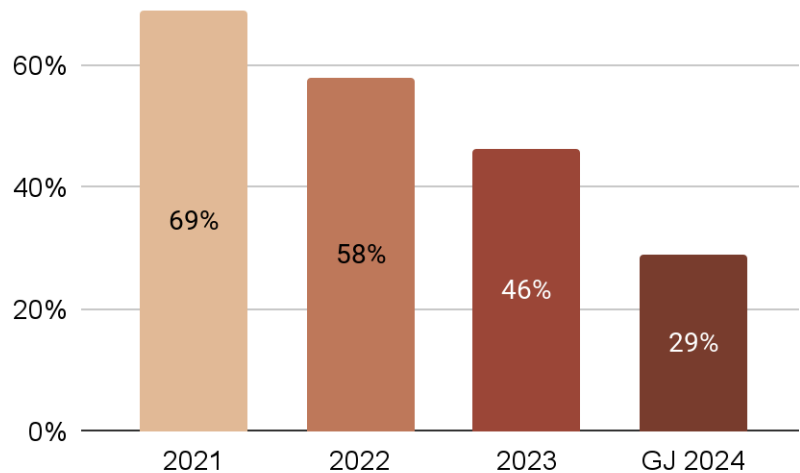
De meerprijs van plantaardige yoghurt ten opzichte van dierlijke yoghurt is de afgelopen jaren steeds kleiner geworden. In 2021 lag de gemiddelde kiloprijs van plantaardige yoghurt nog 69% hoger dan die van dierlijke yoghurt, maar dat verschil was begin 2024 gedaald tot 29%.

Terwijl de gemiddelde kiloprijs van zowel plantaardige als dierlijke yoghurt tussen 2021 en 2023 is gestegen, is de gemiddelde kiloprijs van plantaardige yoghurt tussen 2023 en begin 2024 gedaald, terwijl die van dierlijke yoghurt nog wat verder is gestegen.

Gemiddelde kiloprijs van plantaardige en dierlijke yoghurt in Nederland, 2021-April 2024 (euro per kilo)

Meerprijs (%) van plantaardige yoghurt ten opzichte van dierlijke yoghurt, Nederland, 2021-April 2024

Plantaardige desserts

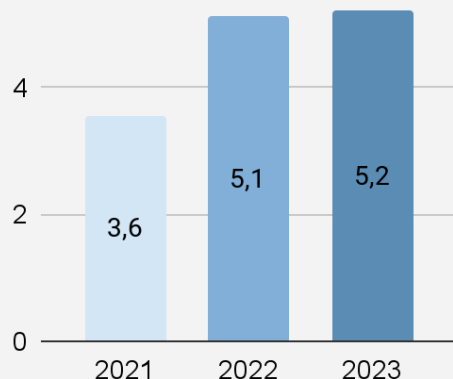
Totale omzet

Tussen 2021 en 2023 steeg de jaaromzet van plantaardige desserts in Nederland met 46% tot 5,2 miljoen euro in 2023, waarbij de sterkste groei plaatsvond in 2022. In dezelfde periode steeg het aantal verkochte verpakkingen met 36% tot 3,06 miljoen stuks (met een piek van 3,17 miljoen eenheden in 2022), en daalde het verkochte volume met 2,9% tot 1,02 miljoen kilo (na een piek van 1,10 miljoen kilo in 2022).

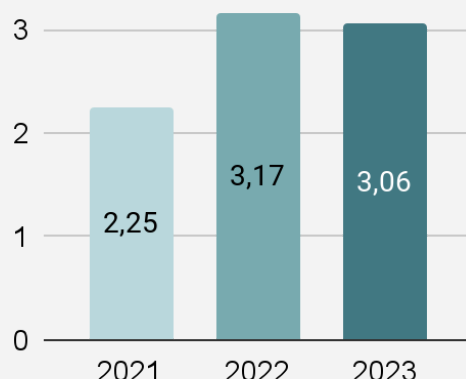
Weekgemiddelden voor 1 januari tot 21 april 2024⁶ laten een daling zien ten opzichte van kalenderjaar 2023, zowel in omzetwaarde (3,8% lager) als in het aantal verpakkingen (9,1% lager) en volume (6,9% lager). Net als bij andere productgroepen zoals ijs, zijn deze cijfers mogelijk vertekend door seizoensgebonden schommelingen in de verkoop.

Omzet van plantaardige desserts in Nederland, 2021-2023

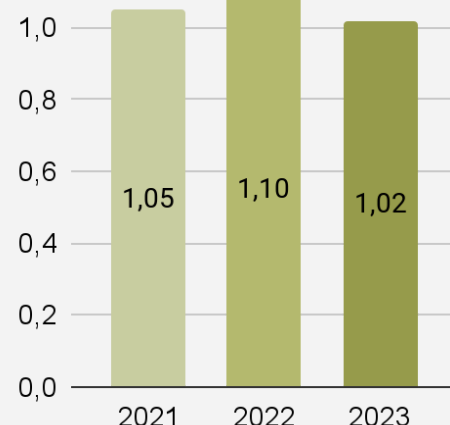
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen
(x miljoen stuks)

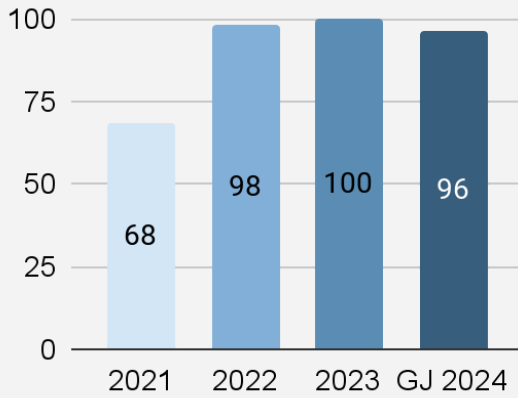
Omzet volume (x miljoen kilo)

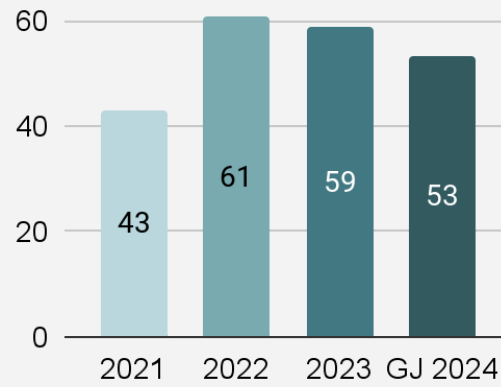
⁶ De omzetgegevens voor 2024 bestrijken de periode 1 januari tot 21 april voor gekoelde desserts, en de periode 1 januari tot 19 mei 2024 voor niet-gekoelde desserts. De grafieken in dit hoofdstuk die betrekking hebben op begin 2024 (januari tot april) gebruiken de som van de weekgemiddelden voor de twee verschillende tijdsperiodes.

Omzet van plantaardige desserts per week in Nederland, 2021-April 2024

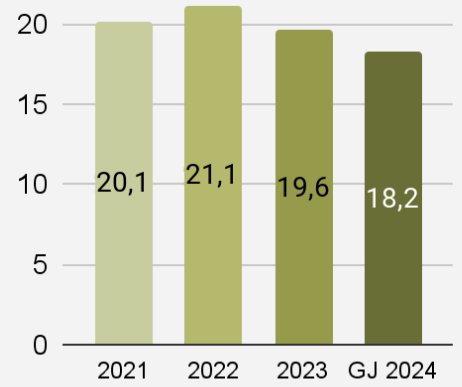
Omzet (x duizend euro)

Omzet verpakkingen (x duizend stuks)

Omzet volume (x duizend kilo)

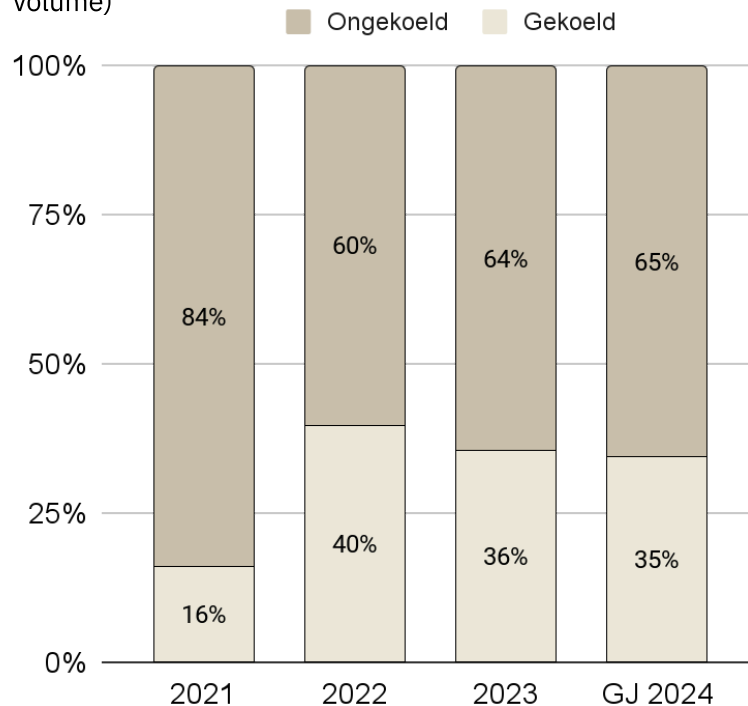

Productspecifieke trends

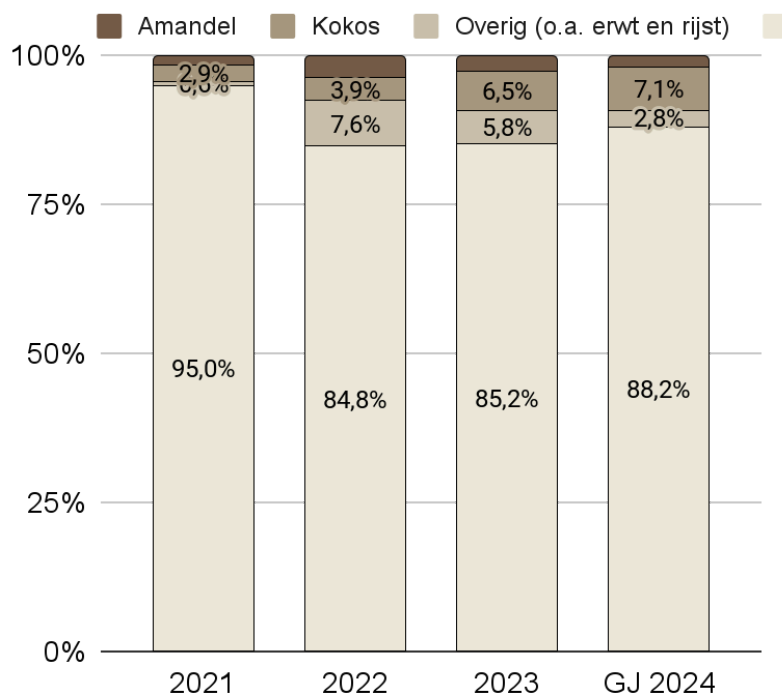
De meeste plantaardige desserts worden in ongekoeld vorm verkocht (dus niet uit de koeling); deze groep vormde 64% van het omgezette volume in 2023 (in 2021 was dit nog 84%). Het is niet duidelijk wat de scherpe verandering tussen 2021 en 2022 veroorzaakte.

Het leeuwendeel van de plantaardige desserts is op basis van soja (85% van het volume in 2023); andere varianten zijn veelal op basis van kokosnoot (6,5%) of amandel (2,5%).

Nederlandse omzet van plantaardige desserts gekoeld versus ongekoeld, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

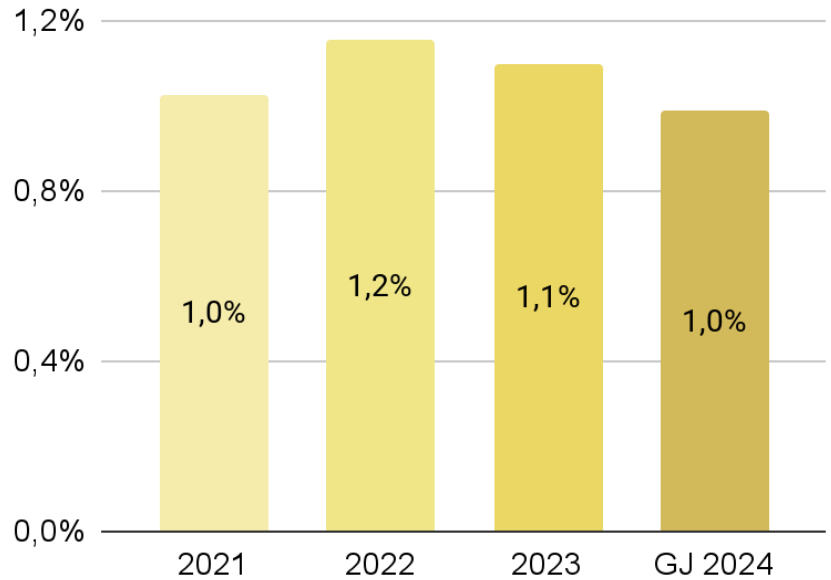
Nederlandse omzet van plantaardige desserts per basisingrediënt, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

Marktaandeel

Het marktaandeel van plantaardige desserts,⁷ vergeleken met het totale omzetvolume van plantaardige en dierlijke desserts samen, was het grootst in 2022, namelijk 1,2%. Begin 2024 was dit aandeel licht gedaald, naar 1%.

Plantaardige desserts: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van desserts (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

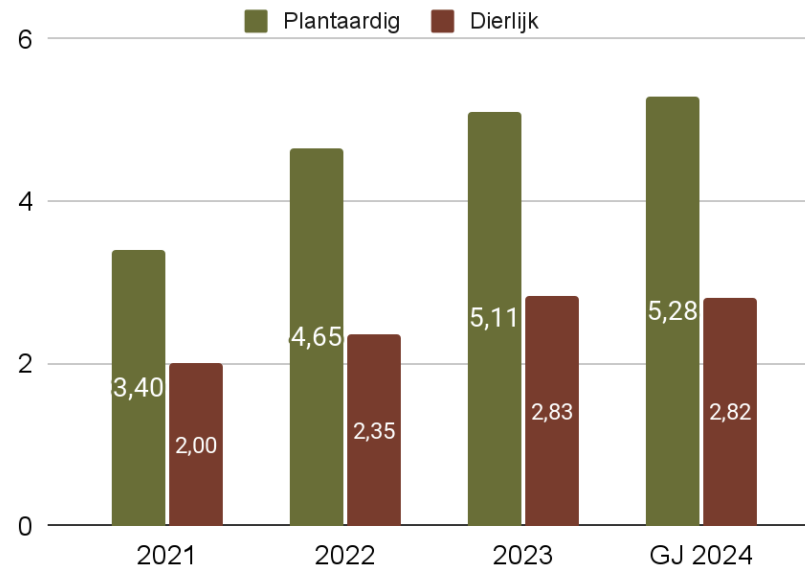

⁷ Berekend als percentage van de totale verkoop van desserts, zowel op plantaardige als dierlijke basis, waaronder vla (een typisch Nederlands product).

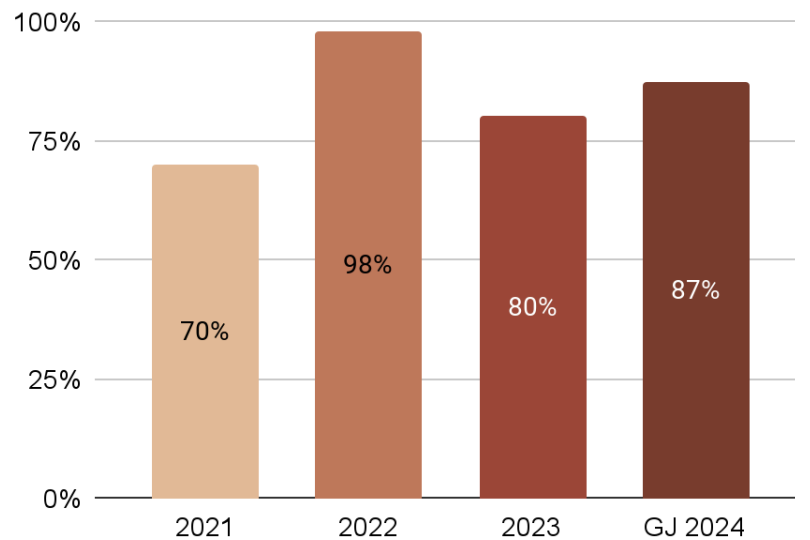
Prijsonwikkeling

Over het algemeen ligt de kiloprijs van plantaardige desserts flink hoger dan die van dierlijke desserts, variërend van 98% hoger in 2022 tot 70% hoger in 2021. Zowel plantaardige als dierlijke desserts zijn sinds 2021 duurder geworden.

Gemiddelde kiloprijs van plantaardige en dierlijke desserts in Nederland, 2021-April 2024 (euro per kilo)

Meerprijs (%) van plantaardige desserts ten opzichte van dierlijke desserts, Nederland, 2021-April 2024

Plantaardige room

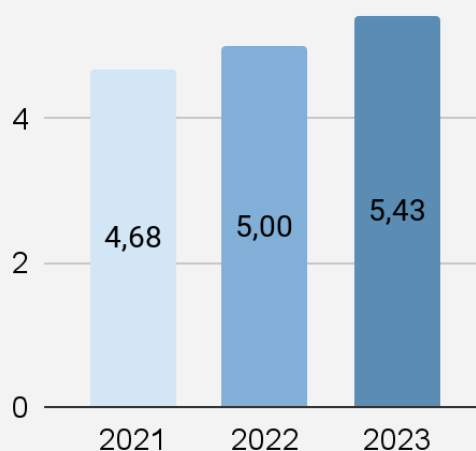
Totale omzet

Tussen 2021 en 2023 steeg de jaaromzet van plantaardige room in Nederland met 16% tot 5,4 miljoen euro in 2023. In dezelfde periode steeg het aantal verkochte verpakkingen met 7,5% tot 3,9 miljoen stuks en steeg het verkochte volume met 10,6% tot 0,89 miljoen kilo.

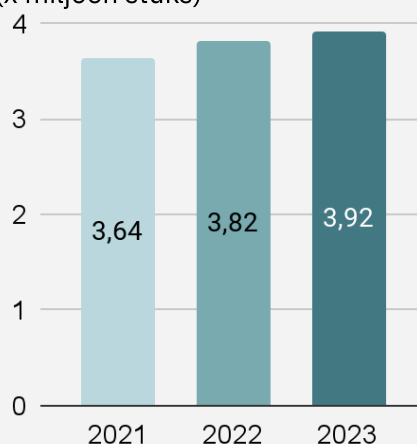
In vergelijking tot het kalenderjaar 2023 laten de gegevens voor januari tot en met april 2024⁸ een daling zien in de gemiddelde weekomzet van plantaardige room, zowel in waarde (-4,8%), aantal verkochte verpakkingen (-12,3%), als verkochte volume (-8,1%). Deze trends zijn mogelijk vertekend door seizoensgebonden variatie in de consumptie van room.

Omzet van plantaardige room in Nederland, 2021-2023

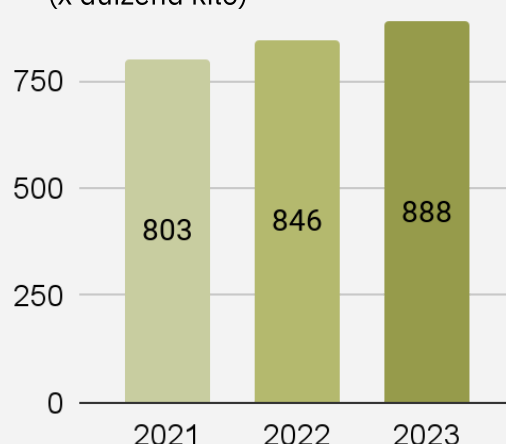
Omzet (x miljoen euro)

Omzet verpakkingen (x miljoen stuks)

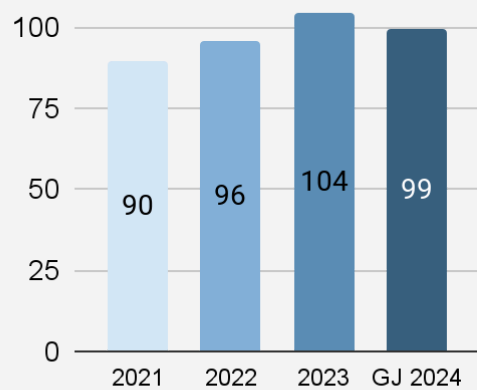
Omgezet volume per jaar (x duizend kilo)

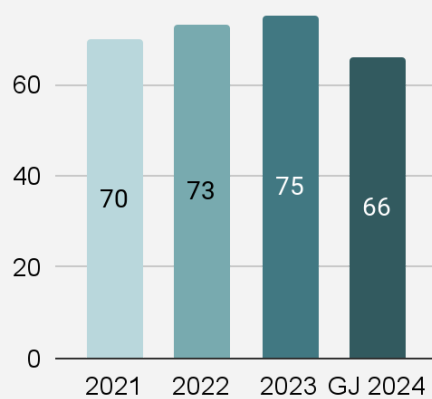
⁸ De gegevens voor gekoelde plantaardige room gelden voor de periode van 1 januari tot en met 21 april 2024, terwijl de gegevens voor ongekoolde plantaardige room gelden voor de periode van 1 januari tot en met 19 mei 2024. Alle grafieken in deze sectie die begin 2024 (januari tot en met april) bestrijken, gebruiken de som van wekelijkse gemiddelden voor de twee verschillende tijdsperiodes.

Omzet van plantaardige room per week in Nederland, 2021-April 2024

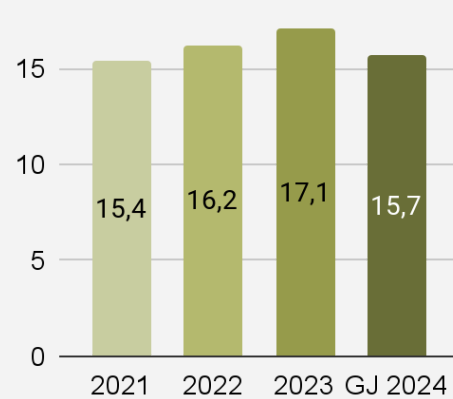
Omzet (x duizend euro)

Omzet verpakkingen
(x duizend stuks)

Omgezet volume per jaar
(x duizend kilo)

Productspecifieke trends

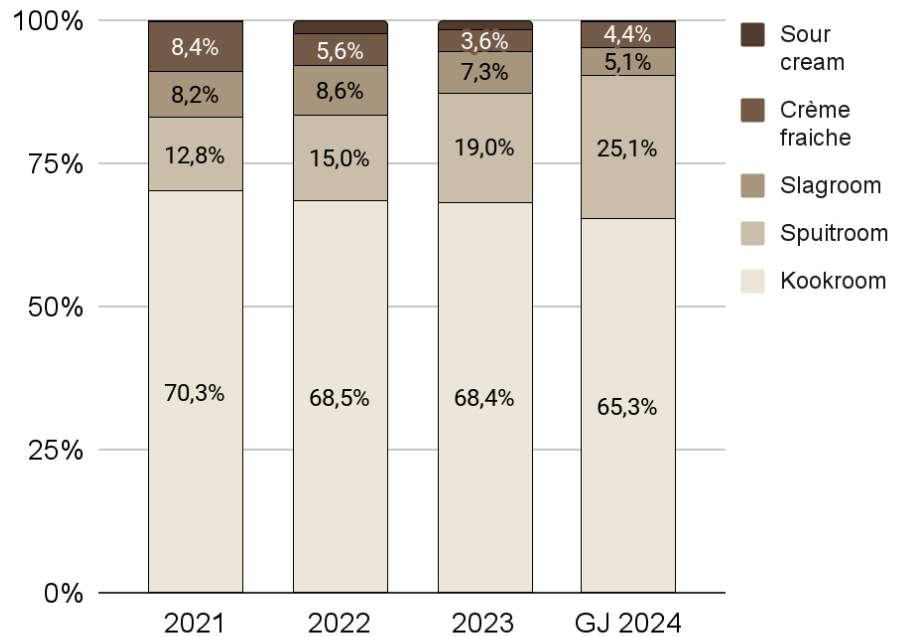
Het meest verkochte type room is kookroom (68% van het volume in 2023), gevolgd door spuitroom (19%) en slagroom (7%). Sourcream en crème fraîche waren samen goed voor 5% van het verkochte volume. Het marktaandeel van plantaardige spuitroom is aanzienlijk gegroeid.

In 2023 vormde room op basis van soja het grootste segment (59% van het volume in 2023), gevolgd door haver (21%).

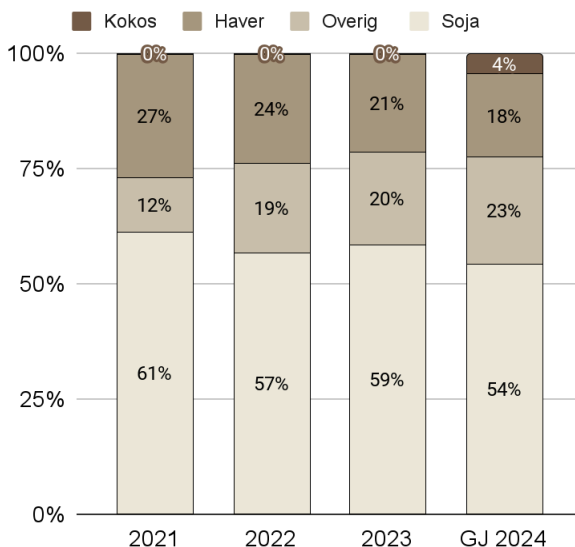
Room op basis van kokos sprong van 0% in 2023 naar 5% begin 2024, mogelijk duidend op nieuwe productlanceringen.

In 2023 bestond 59% van het verkochte volume van plantaardige room uit niet-gekoelde producten. Het aandeel van room uit de koeling steeg van 35% in 2021 naar 41% in 2023.

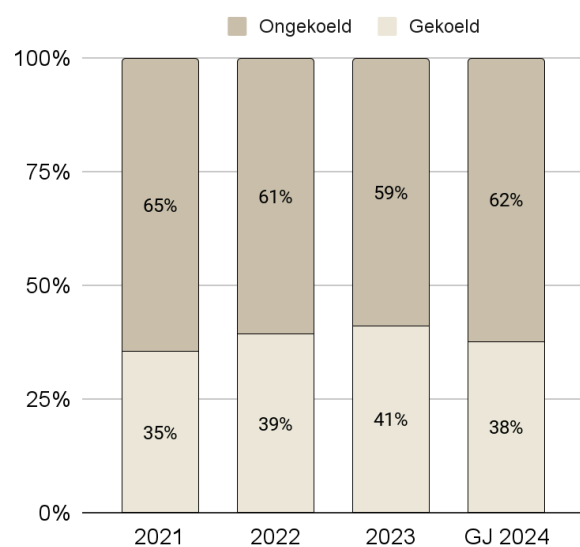
Nederlandse omzet van plantaardige room per productsoort, 2021-April 2024 (Percentage van totaal omgezet volume)

Nederlandse omzet van plantaardige room per basisingredient, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

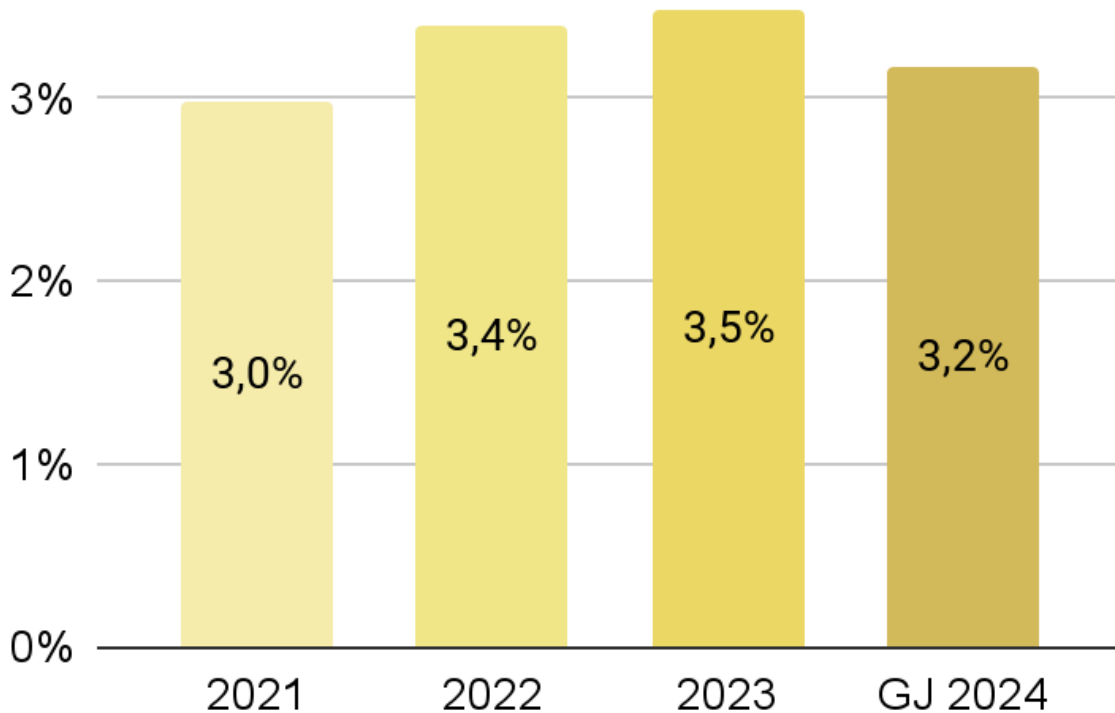
Nederlandse omzet van plantaardige room gekoeld versus ongekoeld, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

Marktaandeel

Het marktaandeel van plantaardige room, vergeleken met het totale omzetvolume van plantaardige en dierlijke room samen, steeg van 3% in 2021 tot een piek van 3,5% in 2023. De terugval naar 3,2% begin 2024 kan te maken hebben met de relatieve prijsstijging ten opzichte van dierlijke room (zie volgende paragraaf).

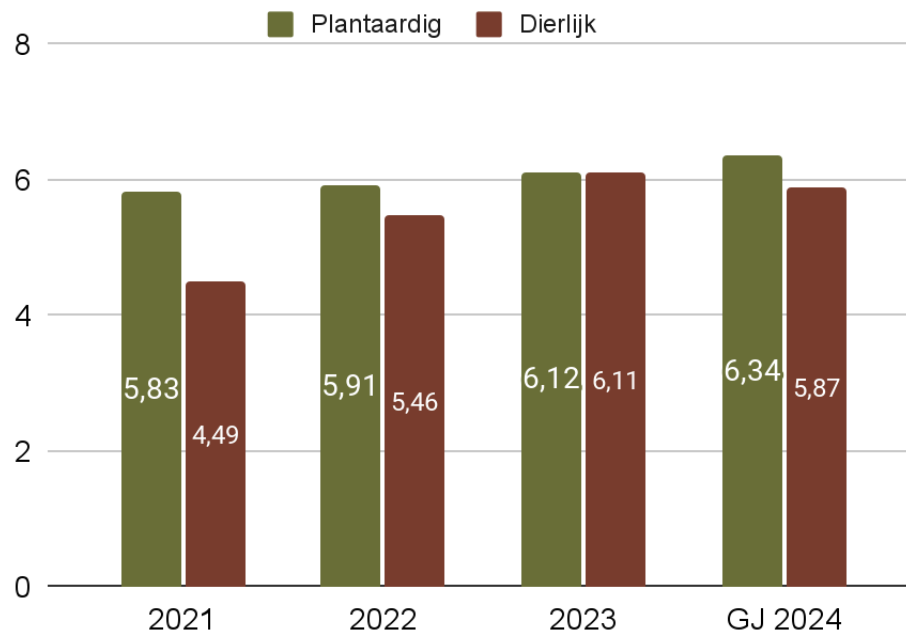
Plantaardige room: Marktaandeel ten opzichte van de totale omzet van room (plantaardig plus dierlijk), Nederland, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

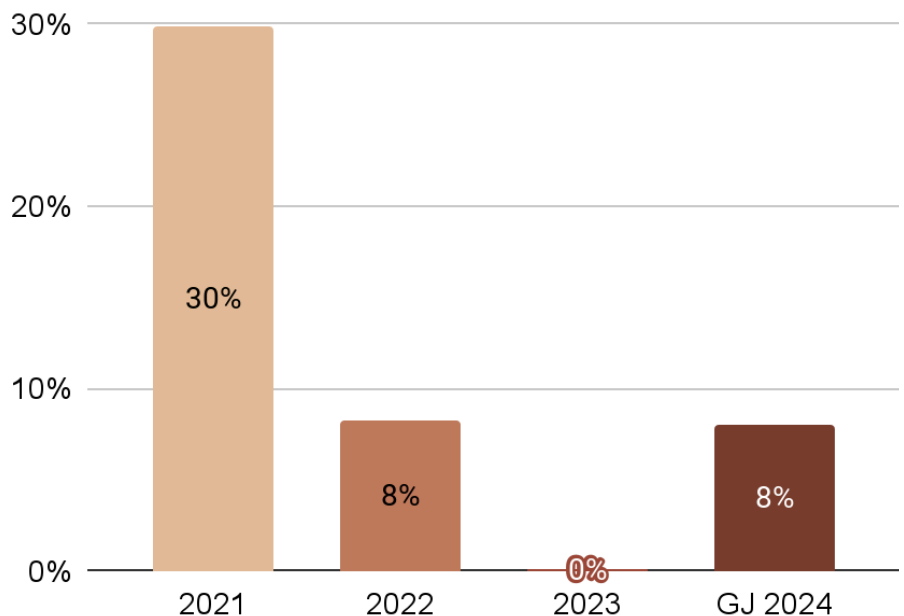
Prijzontwikkeling ten opzichte van dierlijke variant

Plantaardige room was in 2021 nog 30% duurder dan dierlijke room, maar bereikte prijspariteit (hetzelfde prijsniveau als dierlijke room) in 2023. Begin 2024 was plantaardige room echter weer 8% duurder. De gestegen meerprijs van plantaardige room komt zowel door de gestegen prijs van plantaardige room als de gedaalde prijs van dierlijke room.

Gemiddelde kiloprijs van plantaardige en dierlijke room in Nederland, 2021-April 2024 (percentage van totaal omgezet volume)

Meerprijs (%) van plantaardige room ten opzichte van dierlijke room, Nederland, 2021-April 2024

Slotopmerkingen

Terwijl in Nederland de omzet van verschillende plantaardige productcategorieën blijft stijgen in waarde, lijkt de onderliggende daling in volume te suggereren dat de vraag naar plantaardige voedingsmiddelen mogelijk gematigd wordt door prijsstijgingen.

Toch groeit de vraag in sommige categorieën, zoals plantaardige kaas en plantaardige room, nog steeds. Hieruit kan worden opgemaakt dat consumenten nog steeds genegen zijn om plantaardige producten uit te proberen.

Verder investeren in onderzoek, innovatie en infrastructuur zou helpen om de verwachtingen van de consument waar te maken en de prijs van plantaardige producten omlaag te brengen.

Helen Breewood,

Research and Resource Manager at the Good Food Institute Europe

Hoewel de vraag naar plantaardige voedingsmiddelen in de detailhandel tussen 2021 en 2023 is afgevlakt, hebben we het afgelopen jaar gezien dat Nederlandse supermarkten prioriteit geven aan de categorie plantaardige voedingsmiddelen.

Elf Nederlandse supermarkten hebben zich gecommitteerd aan de verkoop van [60% plantaardige eiwitten in 2030](#), en zowel [Lidl](#) als [Jumbo](#) verlagen de prijs van plantaardig vlees naar het niveau van vergelijkbare dierlijke vleesproducten. Dit soort ambitieuze acties om de beschikbaarheid van plantaardige voeding te vergroten en de prijs ervan te verlagen zijn essentieel om deze producten aantrekkelijker te maken. De Nederlandse consument zal hier de komende jaren van profiteren.

Carlotte Lucas,

Head of Industry at the Good Food Institute Europe

Over het Good Food Institute Europe

Het Good Food Institute Europe is een non-profit denktank die wil bijdragen aan een duurzamer, veiliger en rechtvaardiger voedselsysteem door de eiwitproductie te diversifiëren.

We werken samen met wetenschappers, bedrijven en beleidsmakers om opties zoals plantaardig vlees en kweekvlees te bevorderen – en deze als smakelijke en betaalbare alternatieven toegankelijk te maken in heel Europa.

Met vlees gemaakt van plantaardige grondstoffen of uit gekweekte cellen kunnen we de impact van ons voedselsysteem op het milieu verminderen en meer mensen voeden met minder hulpbronnen. GFI Europe wordt mogelijk gemaakt door filantropie.

Contactpersoon

Helen Breewood

Research and Resource Manager, GFI Europe

europe@gfi.org